

V I E N Y B Ē

76 M. 20 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. GEGUŽES (MAY) 18 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

ĮSIKŪRĖ PABALTIEČIŲ TEISININKŲ SĄJUNGA

Laisvajame pasaulyje esantieji lietuvių, latvių ir estų teisininkai gegužės 5 d. New Yorke įvykusiame susirinkime apsijungė į bendrą organizaciją.

Tos organizacijos tikslas bus koordinuoti ir skatinti pabaltiečių teisininkų tarpusavio bendradarbiavimą, jų santykius su savo tautinėmis bei tarptautinėmis organizacijomis.

Šios sąjungos įkūrimas laikomas tęsiniu dar 1934 m. pradėtosios teisininkų veiklos Pabaltijo valstybių santarvės rėmuose.

Steigiamajame susirinkime, kuris įvyko Estų Namuose, dalyvavo apie 40 teisininkų. Pirmuoju sąjungos pirmininku išrinktas latvis Eug. Kerno. Kiti valdybos nariai: vicepirmininkai: iš lietuvių Vacl. Sidzikauskas ir estų Vachter; iš žd. lietuvių M. Brakas, sekr. estas Reinman ir latvis dr. V. Masens — narys.

Sąjungos būstinė bus New Yorke. Artimiausių darbų plane numatyta užmegzti ryšius su laisvojo pasaulio juristų komisija, kurios būstinė yra Genevoje ir kurios gen.sekr.yra Sir Leslie Munro, iš N. Zelandijos, buvęs savo metu Jungt. Tautų gen.asamblėjos prezidentu.

Gegužės 5 d. įvykusio Pabaltiečių Teisininkų Sąjungos susirinkimo dalyviai. Iš lietuvių nuotraukoje matomi: V. Sidzikauskas, dr. A. Trimakas, J. Šlepetys, M. Brakas. Susirinkimas įvyko estų namuose New Yorke. B. Rozītis nuotrauka

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Laikas bėga ir veikia žmones. Vyt. Meškauskas tai tiksliai pastebi savo "Quo vadis lietuvių išeivija" (Margučio bal. nr.) Toliau sako: "Vienas laikraščio leidėjas jau prieš kiek laiko man privačiai aiškino, kad Lietuva pergyveno įvairių režimų, kurie atėjo ir nuėjo. Valdė svertimi, valdė visokio plauko savi. Dabar valdo bolševikai. Ką padarysi? Nelaimė, kad ne lietuviai, bet rusai bolševikai valdo. Šitoks galvojimas privedė, kad jo laikraštyje vis daugiau būdavo persispausdinama iš Lietuvos laikraščių, dėl ko kai kam kilo įtarimo, būk čia varoma šiek tiek apmaskuota bolševikinė propoganda."

Meškauskas, aišku, kalba apie Vienybę ir jos leidėją velionį Tysliavą. Pastebi, kad Br. Railai dėl to Dirvoje pakėlus triukšmo, taip kėlėjas, taip daugelis nustebo, kad plačioji visuomenė dėl to nė "mur-mur". Daro išvadą: "Toks nė mur-mur atsiliepinimas įrodo kaip pasikeitė visuomenės nuotaikos." Čia prisimena prof. Šalkauskio pareiškimą: "Patriotizmas ne tik nereikalauja apakimo akivaizdoje savo tautos reikalų, bet dar įsako matyti visą tiesą, liečiančią savo tautinę praeitį ir dabartį. Bet kuris tautinės istorijos ar dabartinės tautinės padėties suklavimas negali būti suderintas su tikro patriotizmo reikalavimais." Meškauskas baigia savo nuosprendžiu: "Ne kritikas, bet triukšmingas patriotas yra mūsų tėvynei pavojingas pilietis."

Meškausko seną romėnų patarlę "Laikas bėga ir veikia žmones" Maironis pateikė kaip "Mainos rūbai margo svieto". Kaip seniai čia Keleivio redakcija atsipurtė A. Šalčiaus pasiaiškinimo, kodėl šis prarijo ruso bolševiko kirminą? Bet, štai, Šalčius jau Keleiviui autoritetas dėl Vienybės krypties! Keleivis tiki, kad Šalčius kažką gilaus pasakė Laisvėje, pareikšdamas: "Vienybė stoja už

Nukelta į 4 psl.

Įvykiai Laose ir Azijos likimas

Giliu susirūpinimu pasaulis stebi tolimame Laose besirūpiančius įvykius, kurie gali turėti lemiamos reikšmės į visos pietryčių Azijos likimą.

Klausydami žinių apie prez. Kennedy sprendimą pasiųsti JAV marinius į Siamą ir apie jų išlaipinimą, daugelis laisvajame pasaulyje ne tik pritaria tai akcijai, bet pagel-dauja jos didesniu mastu.

Vyrauja nuomonė, kad paleidus iš rankų Laos, pamažu nueis komunistams ir Siamas, Pietų Vietnamas ir pas-kuo pamažu visa Azija.

Rašydama apie tai, kad ne tik pati Amerika, bet ir kiti jos sąjungininkai Pietryčių Azijos Pakte jungiasi siųsti savo kariuomenės į Siamą, laisvojo pasaulio spauda kelia klausimą: ar tai tik diplomatinis manevras, ar tos armijos iš tikrųjų ten kariaus. Jei tik manevras, tai, kam jis nori užimponuoti; komunistams, laosiečiams ar siamiečiams? Ir atsakoma, kad, turbūt, visiems savotišku būdu.

Bet tuo atveju, jei Vakarai dabar pasitenkintų įtikiną dešiniojo sparno laosiečių vadus dėtis į bendrą valdžią su komunistais, nemanoma, kad taika tame pasaulio kampelyje būtų galima ilgai džiaugtis.

Esą, siekiant pastovios taikos, reikalinga kažko stipresnio. Ypač britų konservatorių spauda ta proga prisimena Formozos pakrančių salų atvejį. Esą, kai tik Amerika pasisakė griežtai, kad tos salos būsiانčios ginamos, ir karo grėsmė pranyko. Todėl ir Amerikos bei jos alijantų tvirtas apsisprendimas laiky-

tis Siame galėtų būti vienodai efektingas.

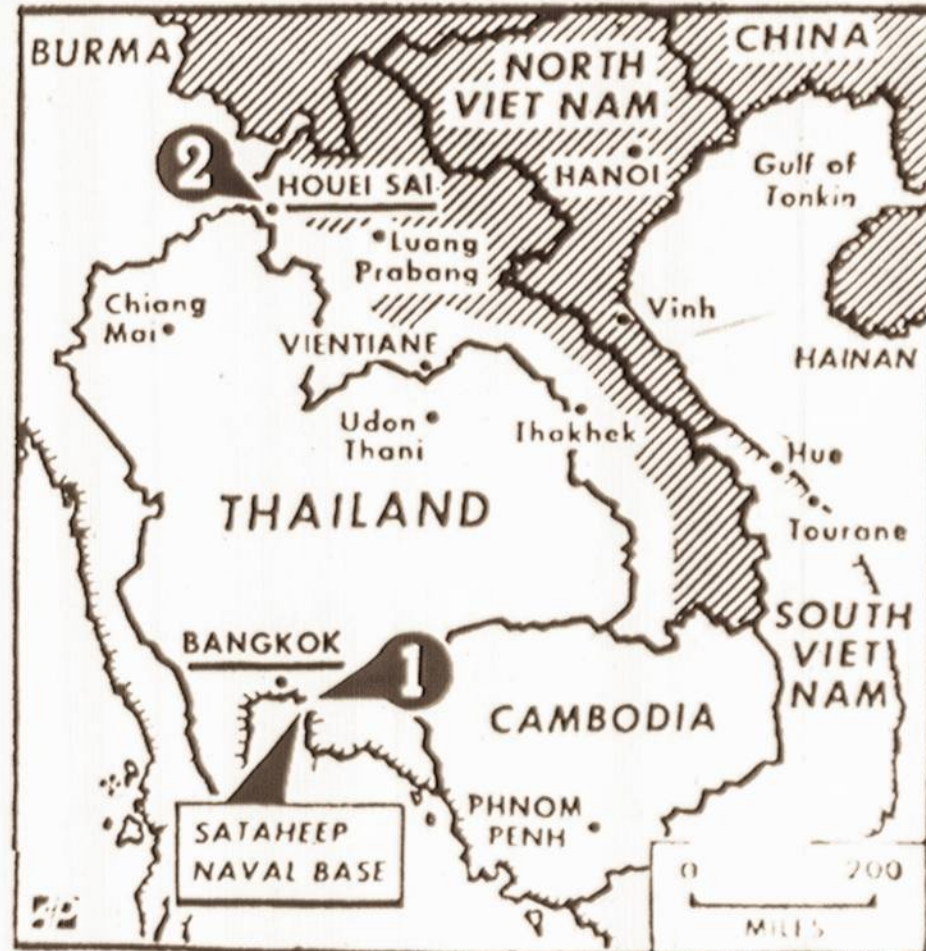
Ieškant priežasčių, kodėl Laose atsirado tokia kritiška padėtis, įdomus yra britų konservatorių The Sunday Telegraph komentaras, sakąs, jog, Washintono nuomone, tai įvykė dėl to, kad provokarietiškos pajėgos atsisakiusios kovoti.

Betgi ta priežastis, kaip britų laikraštis nurodo, mažai patelšina JAV politiką, o dar mažiau britus, kurie įtikino amerikiečius, kad tie darytų spaudimą į laosiečius sudaryti koalicinę vyriausybę su komunistais.

Esą, visa laimė, kad Laos vadaį tokius planus atmetė. Ar

dar galima stebėtis, kad laosiečiai atsisakė karlauti? — klausia laikraštis ir atsako: kodėl jie turi kovoti su užsienio komunistais už privilegiją dalintis valdžia su tokiais pat vietiniais komunistais.

(E) Vokietijoje leidžiamas klaipeidiečių vokiečių organas Memeler Dampfboot paskelbė jauno klaipeidiečio, neseniai atvykusio į Vakarų, pasakojimus apie tai, kaip šiuo metu atrodo Klaipeidos kraštas ir Baltijos pajūrio vietos. Kalbėdamas apie Pagėgius jis pastebi, kad aplinkiniuose miškuose jau eilė metų lrengti priešlėktuvinės artilerijos pabūklai.

Žemėlapyje parodoma (1) kur siunčiami JAV mariniai ir (2) - Houei Sai, kurią užėmė Laoso daliniai.

Philadelphia, Pa. neseniai įvykusios slavų ir baltų kalbų diskusinės konferencijos talkininkės. Iš k. į d.: D. Vaškelytė; R. Salytė, D. Muraškaitė, L. Bakanaitė, N. Dirmauskaitė, V. Ramanauskaitė, M. Melnykaitė, G. Kreivėnaitė, A. Dragunevičiūtė. Jos aprūpino svečius ženkleliais ir programomis. Konferencija vyko Pennsylvania Universitete. V. Gruzdžio nuotr.

Maironio minėjimas

Šv. Catherinos Vilniaus krašto Lietuvos salungos Kanadoje pasižymi gyva veikla ir daugelyje sričių neatsilieka nuo kitų didesniųjų organizacijų.

Kadangi šie metai yra paskelbti Maironio metais, tai ir ši Sąjunga didįjį Lietuvos dainų iškilmingai minės. Jau aštuoneri metai Kanados vilniečiai dideliu pasisekimu ruošia tradicines Joninės-Jaunimo Šventę Niagaros pusiasalyje, kviesdami į jas didžiausius Amerikos Lietuvos tautinius ansamblius. Tai yra viena didžiausių metinių apylinkės švenčių, kur daugiausia suvažiuoja žmonių ne tik iš tolimiausių vietovių.

Šiais metais Joninės junglamos su Maironio minėjimu ir tam tikslui padidintos rengėjų jėgos. Šis iškilmingas minėjimas vyks Vilniaus Krašto Lietuvos Sąjungos Kanados Krašto Valdybai vadovaujanti, taigi rengėjai bus net kelios kolonijos. Kaip ir tinka didžiojo dainiaus, skatinusio su lyra eiti Lietuvos keliu, minėjimui pakviestas Lietuvos meno ansamblis "RŪTA" iš New Jersey.

Sąjungos centras kviečia įsidėmėti ir jau dabar ruoštis į vilniečių rengiamas Jonines 1962 m. birželio 23 d., Merritton Community Center Hall, St. Catherines, Ontario, Canada. Ten pat, kur ir nka-styvenšiais metais būdavo.

Kartu pranešama, kad rengiamame apie Vilnių jaunimo rašinių konkurse dalyvavo aštuoni asmenys. Dabartiniu metu jų rašiniai yra skaitomi Jury komisijos ir netrukus reikla laukti rezultatų.

Nauja LB valdyba Great Necke

LB Great Neck apylinkėje išrinkta nauja valdyba pareigom pasiskirstė sekančiai: pirm. Vaclovas Butkus, vicepirm. Danutė Alilionienė, sekr. Tadas Jasaitis, išd. Petras Povilaitis, narys Nencikas Miklas, N. Y. Apygardos valdyba paskirstė visų apylinkių ribas. Great Neck apylinkėi priklauso Nassau ir Suffolk apskritys. Valdyba dės visas pastangas įjungti visus lietuvius, gyvenančius apylinkėje į B-nės veiklą. Todėl visi lietuviai, kurie dar nepriklauso B-nei, ar neseniai apstygvenę Nassau ar Suffolk apskrityse, yra prašomi susisiekti su Vaclovu Butkiu.

HARTFORDO LIETUVIAI

HARTFORD (Conn.) Gegužės 5 d. vakarą liet. klubo salėje suvaidinta komedija "Mokyklos draugai" - Vitalio Žukausko režisuoti. Valdino vietos lietuviai. Jiems žiūrovai nešykštėjo gausių aplovismentų po kiekvieno veiksmo. Veikalas 4 veiksmų. Tai graži, gyvenimiška komedija, pirmą kartą mūsų scenoje.

Šis lietuviškas teatras buvo nepaprasta stalmena mūsų žmonėms, teatro mėgėjams. Būtų galima, jei komediją tektų padėti į atsarga, jei neatsirasų kitose kolonijose norinčių ją pamatyti ir pasigerėti.

Valdino 5 vyrų ir 4 moterų. Dr. Bruno Martin rolę

valdino (pagrindinę) J. Raškys, jo sekr. E. Sllogerienė, dailininko Hanz Hagedorn - Vyt. Zdanys, jo žmonos - Izabelė Simanauskienė, muzikos kritiko Winkler - Vyt. Trečlokas, jo žmonos - Jadvyga Navasaitienė, inž. Scholtz - Petras Simanauskas, jo žmonos - Regina Stirbytė, dr. Bruno Martin tarno - M. Palubinskas.

Būtų labai gera jei Conn. valst. lietuviai, ypač LB apylinkių valdybos pasinaudotu šio veikalo pastatymu savo lietuviškose bendruomenėse ar kitos organizacijos.

Laukiame Hartfordo choristų koncerto šeštad. vakare

26 d. gegužės, šis koncertas bus paskutinė meninė pramoga šiame sezone.

LB APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 6 d. įvyko Hartfordo LB apygardos skyrių suvažiavimas liet. klubo salėje. Atstovų iš LB apylinkių buvo daugiau nei tikėtasi.

Aptarti LB reikalai, išklausti pranešimai iš kultūrinės ir organizacinės veiklos, taip pat ir iš apsilankymo Washington, kuris įnešė nemažai nesantaikos ir kartėlio į Amerikos Lietuvos gyvenimą.

Įspūdingą ir labai įdomią paskaitą bendruomenininkams skaitė Algimantas Dragunevičius, taip pat ir dr. Antanas Šerkšnys. Abu prelegentai iškėlė realius dabarties metu vykdomo Lietuvos vadavimo klausimus, kurie neatspindi mūsų politinių veiksmų veikloje. Suvažiavimas baigtas užkandėliu. Atstovai išsiskirstė nusitelkę plėsti LB kultūrinę veiklą ir ateltyje, neatsižvelgiant į atitinkų kaišiojamus baslius į LB veiklą ir nepalankumą LB tikslams.

V. M. K-tis

Jei kiekvienas Vienybės skaitytojas pasistengtų surasti bent po vieną naują prenumeratorių - tai būtų pati geriausia talka laikraščiu.

IEŠKOMI

Adomavičiūtė, Laima, gimusi Subačiuje, gyvenusi Panevėžyje, Balakauskas, Povilas; Čepia, Antanas (Chepla), gyveno Kingston, Pa.; Danisevičius, Juozas, Juozo sūnus; Ivanauskas, Kazys, Kazimiero s.; Kovaliovas, Sergėjus, Jono s., g. Kaune 1918 m.; Kurauskas, Stasys, Karolio s., ir jo sesuo Kurauskaitė-Ornastauskienė-Langienė, Teklė, ir jos dukterys Liuda ir Renė; Langienė-Ornastauskienė-Kurauskaitė, Teklė, jos dukterys Liuda ir Renė, ir brolis Kurauskas, Stasys, Karolio s.; Malinauskas, Antanas, Ignaco s., atvykęs seniau Amerikon iš Onušio miestelio, Trakų ap.; Miglinas, Bronislovas, iš Būdos km., Trakų ap.; Ornastauskienė-Langienė-Kurauskaitė, Teklė, jos dukterys Liuda ir Renė, ir brolis Kurauskas, Stasys, Karolio s.; Valinčis, Antanas, Juozo s., gyv. Jerome, Pa. Ieškomi arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Ofseto spaudos darbai

KREIPKITĖS!

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

- * BROŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
- * KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Cicero Aukšt. Lituanistikos Mokyklos direktorius kun. Petras Patlaba (kairėje) ir šv. Antano (Ciceroroje) parap. mokyklos lituanistikos klasės vedėjas Juozas Kreivėnas prie mokyklos esančio lietuviško kryžiaus. Aukšt. lituanistikos mokyklos abiturientų išleistuvės ir programa bus birželio 9. E. Šulaičio nuotr.

Partizanams paminkliniam kryžiu statyti garbės komitetas: vysk. V. Brizgys, Gen. Konsulas Daužvardis, prel. M. Krupavičius, L. Šimutis, kan. Končius, J. Bačiūnas, J. Jasiulis, kun. Baltrūnas ir prof. Juodeka. Kryžio projekto komisiją sudaro: arch. J. Mulokas, inž. Jurkūnas, prof. A. Varnas.

Jonas Pakel, Jr. šių metų gegužės 11 d. buvo palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Jonas buvo Jono Pakello, Sn., žymaus Čikagos bankininko sūnus. Jis paliko 6 mažamečius vaikučius.

Muziko VI. Jakubėno šokis "Velnukas" De Paul universitete įvykusiame koncerte laimėjo 2 vietą.

Tremties Šaulių S-gos Centro v-bos prezidentas sudarytas iš Gedriko, Petrušaičio, Žilėno ir Valatkaičio. Šaulių centras bus Racine, Wis.

J. Rimašauskas, J. Valauskas ir Val. Šimkus aukojo po 100 dolerių partizanams paminkliniam kryžiui statyti.

Panevėžio monografijai išleisti po \$100 dol. aukojo: dr. S. Bležis, J. Kazanauskas; po 50 dol.: Milaknienė, Rukuiža, Brazdžionis ir 30 dol. - Liubartas.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams vestavėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

Amerikos Lietuvių Tarybos statuto pakeitimai

Kadangi spaudoje dažnai pasirodo straipsnių bei pasisakymų ALTo organizaciją bei veiklą liečiančiais klausimais ir ne visi rašantieji žino ALto įstatuose nustatytą šios organizacijos santvarką, ALto Vykdomasis Komitetas savo posėdyje gegužės 11 d. nutarė pasiūlyti spaudai ALto Statutą ir prašyti jį paskelbti.

Zemiau perspausdinamas naujaisiais pakeitimais.

I. TIKSLAI

1. Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) siekia: jungti visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas bendram darbui — remti, palaikyti ir skleisti pagrindinius demokratybės dėsnius lietuvių tarpe; ginti ir saugoti Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybę, garbę ir demokratinę santvarką; remti ir palaikyti visų tautų — didelių ir mažų — lygias teises į laisvę ir nepriklausomą valstybinį gyvenimą; kovoti už pagrindines žmogaus asmens teises.

2. Skatinti Amerikos lietuvius remti J. A. V. karines pastangas, siekiant pilnutinės pergalės prieš totalitarinius agresorius ir pastovios taikos, pagrįstos teisingumo, demokratybės ir laisvės pagrindais.

3. Dirbti, kad dabartinio karo pergalė įvykdytų Atlanto Čarterio dėsnius ir ypatingai žiūrėti, kad jie būtų pritaikyti Lietuvai, atsteigiant jos nepriklausomybę istoriškai-etnografinėse sienose, su reikalingais geografiniais ir ekonominiais korektyvais.

4. Teikti moralinę ir medžiaginę pagalbą Lietuvos žmonėms jų kovoje dėl laisvės ir šelpti pabėgusius nuo priespaudos ar ištremtus jos piliečius.

5. Skleisti visuomenėje teisingą informaciją apie Lietuvą ir ginti ją nuo priešų prasimanymų bei šmeižtų.

6. Kooperuoti, kiek galima, su Lietuvos Respublikos įstaigomis ir Lietuvos piliečių susibūrimais, kurių tikslai atitinka ALT tikslus.

7. Palaikyti santykius su kitomis tautybių grupėmis, turinčiomis panašius tikslus.

II. ORGANIZACIJA

1. ALT susidaro iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoje eilėje yra lojalios Jungtinėms Amerikos Valstybėms, stovi už nepriklausomos demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinius principus ir juos vykdo gyvenime. ALT narių sudėtinį įeina:

1958 m. gruodžio mėn. 6-7 d.d. ALT suvažiavime Chicagoje priimta:

"ALT savo metiniame suvažiavime išrenka vieneriems metams: ALT Centro Valdybą iš 8 narių — po 2 nuo keturių centralizuotų ideologinių grupių, 4 išdo globėjus, — po 1 nuo paminėtųjų grupių ir 6 vicepirmininkus po 1 nuo centralizuotų ideologinių grupių ir susivienijimų. Iš 8 Centro Valdybos narių 4, — po 1 nuo centralizuotų ideologinių grupių, suvažiavimas išrenka į Vykdomąjį Komitetą ALT pirmininko, vicepirmininko, sekretoriaus ir išdalininko pareigoms, kuriomis jie tarp save pasidalina."

"Centro Valdyba, Vykdomojo Komiteto kviečiama, susirenka bent vieną kartą per 3 mėnesius. Svarbiam reikalui esant, jos susirinkimai gali būti šaukiami ir dažniau. Jiems pirmininkauja ALT pirmininkas, o sekretoriauja ALT sekretorius. Centro Valdyba daro sprendimus 2/3 balsų. Jei atsiranda laisva vieta centro valdyboje, tai toji grupė, kurios atstovas pasitraukia arba yra atšauktas, deleguoja kitą atstovą."

(Pastaba: Žodinis dženelmeniškas susitarimas — bet kuriama Vykdomojo Komiteto nariui susirgus arba ilgesnį laiką negalint dalyvauti Vykdomojo Komiteto posėdyje, jį gali laikinai pavaduoti jo grupės atstovas Centro Valdyboje)

"ALT darbus atlieka ir ALT atstovauja Vykdomasis Komitetas" (senas statuto nuost.)

"ALT Vykdomasis Komitetas šaukia suvažiavimus, paruošia jiems darbuotvarkes ir pateikia savo darbų bei finansų atskaitas. Finansų atskaitas iš anksto patikrina ir pateikia suvažiavimui savo raportą išdo globėjai."

Visus šiuos pakeitimo nuostatus suvažiavimas priėmė visais balsais.

"AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS šaukiamas; pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką už paramą ar pasisakyti dėl JAV vedamos politikos tautų išlaisvinimo reikalu, aptarti pasirodymą specialiai akcijai, reikalaujančios plačiosios visuomenės įsijungimo bei paramos. Kongresas išklauso

ALT Vykdomojo Komiteto pranešimus, tvirtina ALT sudarančių grupių asmeninę sudėtį ir teikia sugestijas ALT ateities darbams, Visuotinio seimo, arba kongreso, vadovybę nustato ALT Vykdomasis Komitetas."

Šis statuto papildymas buvo priimtas visais balsais.

1959 m. gruodžio mėn. 12-13 d.d. New Yorke ALT Suvažiavimas priėmė:

STATUTO REIKALAI

ALT Statuto klausimą referavo ALT Prezidentas L. Šimutis, pažymėdamas, kad nuo ALT įsikūrimo 1940 m. ALT Statutas buvo keletą kartų taisomas ir pritaikomas laiko reikalavimams. Pernykščio metinio susirinkimo metu buvo priimtos tam tikros pataisos, pagal kurias vienerių metų išbandymui buvo sudaryta ALT Centro Valdyba, susidedanti iš 8 narių — 4 Vykdomojo Komiteto narių ir 4 kitų ALT narių (po 1 iš kiekvienos į ALT įeinančios politinės grupės) Perskaitytes pataisas tekstą, L. Šimutis pabrėžė, kad ALT Centro Valdybos buvimas yra ALT naudingas ir pasiūlė balsuoti už pataisų supastovimą. S. Gegužiui pasiūlymą parėmus, suvažiavimas vienbalsiai pasisakė už pataisų įrašymą į ALT statutą. Tuo būdu, pagal ALT Statuto pakeitimą, ALT CENTRO VALDYBA liko pastoviu AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS organu.

a) po 7 atstovus nuo centralizuotų ideologinių organizacijų;

b) po 8 atstovus nuo centralizuotų kultūros bei labdaros organizacijų.

3. Vykdomasis Komitetas vykdo ALT darbus ir jai atstovauja.

4. ALT visuotinis susirinkimas šaukiamas bent vieną kartą per metus; jį šaukia Vykdomasis Komitetas savo arba Valdybos nutarimu arba pareikalavus daugiau kaip pusei ALT narių. Kilus svarbiam reikalui, gali būti šaukiamas nepaprastas ALT visuotinis susirinkimas arba Valdybos susirinkimas.

Pastaba: ALT narys susirinkime dalyvauti gali įgalioti kitą asmenį.

5. ALT, reikalui esant, trijų ketvirtadalių narių nutarimu gali imtis iniciatyvos visuotiniame Amerikos Lietuvių Seime sušaukti.

6. ALT susirinkimuose nutarimai priimami dviejų trečdalių balsų dauguma, išskiriant įstatų klausimus, kurie sprendžiami trijų ketvirtadalių dauguma.

III. VEIKLA

1. Savo tikslams siekti ALT laiko savo raštinę ir biurą, leidžia periodinius ir neperiodinius raštus, steigia reikalingus fondus, rengia pasikaitas, šaukia susirinkimus.

2. Lėšoms sukelti ALT daro rinkliavas, priima aukas iš draugijų ir atskirų asmenų ir ima nustatytus mokesčius iš prisidėjusių draugijų.

3. Savo darbams tiksliau atlikti ALT inskorporuoja.

4. ALT gali būti likviduota trijų ketvirtadalių narių nutarimu; jos turto likimas sprendžiamas tuo pat keliu.

IV. SKYRIAI

1. Kad ALT veikimas apimtų plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę, miestuose ir kolonijose organizuojami ALT skyriai, sudaryti iš centrinių (nacionalinių) organizacijų kuopų, lokaliųjų draugijų, klubų ir t.t. Jie gali vadintis Lietuvių Taryba, Draugijų Sąjūsiu ar kaip kitaip.

2. Skyrius yra laikomas oficialiai veikiančiu, kai jisai užsiregistruoja ALT Centre, pranešdamas Valdybos sudėtį, adresus ir atsiųsdamas prisidėjusių draugijų sąrašą.

3. Jei dėl svarbių priežasčių visos draugijos, remiančios ALT tikslus, negali veikti viename skyriuje toje arba kitoje kolonijoje, ALT Centras gali autorizuoti du arba daugiau skyrių toje kolonijoje.

a) Kur nėra skyriaus, draugija gali užsiregistruoti tiesiog ALT Centre, kaip "prisidėjusi draugija", kuri moka nustatytas skyriams duokles ir atlieka kitas skyrių pareigas.

b) Draugija, neįstojusi į skyrių, taip pat gali prisidėti tiesiai prie ALT Centro.

4. Kiekviena draugija, kuopa, klubas ir kt. moka skyriui ne mažiau kaip \$1.00 metams, bet skyrius gali nustatyti didesnes duokles. Tų mokesčių 75% siunčiami ALT Centrai, kiti 25% palieka skyriaus reikalams.

Nukelta į 9 psl.

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights of republication are reserved.

MES Atkelta iš 1 psl. Vytautas Širvydas

ryšį su tėvyne." Aišku, nė Keleivis, nė Šalčius nenusimano kokio turinio ryšį Vienybė mintyje turi. Idomu, kad pirmiau nesutarę autoritetai, dabar sutaria, ir aklą Šalčių Keleivis akiai seka — į dilgėlyną!

Tolygus perversmas ir kitame mūsų socialistų laikraštyje — Naujienose. Ir čia autoritetas ne savų redakcijos narių galvos; bet — po rusų padu alsuojanti Vilnis! Ši džiūgauja savo išgalvotu išradimu, būk Vienybė kažkur pareiškusi: "neįsileis tokių Tarybinės Lietuvos šmeižikų kaip Raila, Zakevičius ir kiti." Vilnies ir Naujienų redakcijos turėtų iki daugelio trijų gaidelių akeles trinti, kol Vienybėje surastų tokį nebuvusį pareiškimą, nes Vienybė iš principo šmeižimams nepritaria, ant- ra, Railos jau velionis Tysliava išsibodėjo, ne dėlto, kad šmeižikas, bet, Meškausko posakiu, "kaip triukšmingą, bet tuščią patriotą." O Žakevičius-Žymantas visados tik Dirvai buvo "two hearts that beat like one", ne Vienybei.

Ryšio su Lietuva Vienybė tenori tokio, kuris patenkintų Amerikos lietuvių teisę ir pareigą žinoti, kas iš tikrųjų ten dedasi. Suakmenėjusio skausmo medvilnė apščiai dokumentuoja žiaurais okupanto elgesį (kas taip pat būtina ir pareiginga), bet nėra, ko Cicėnas svečio Banaičio kalbose pastebėjo: "kad mūsų tauta gyva savo pasyviškuoju pasipriešinimu." Tauta juk ir kalėjime gyvena bei kuria! Todėl visi, kurie gyvena principu: "Jei ateina gerų žinių iš Lietuvos, aš prieš jas protestuoju!" yra "triukšmingi, bet tušti patriotai."

Dr. Krivickio žodžiais, VLIKui dabartinės Lietuvos pažinimas yra gana paini ir sunki problema, kuriai reikia gilesnio ir visuotinesnio žvilgsnio. Čia nepadės Šalčiaus, Keleivio, Naujienų ir Vilnies kreivi žvilgsniai Vienybės siekimams, bet daug padės Meškausko (ir Tysliavos) pastebėtas mūsų vjsumenės nuotaikų pakitimas. Ta visuomenė pajuto, ką seni Amerikos lietuviai visados juto — mūsų tauta Lietuvoje, ne Amerikoje. Rezimiai, svetimi ir savieji, ateina ir nueina, bet lietuvis pasilieka ažuolėliu prie Nemunėlio. Šiandien jam gyventi Lietuvoje sunku. Nepažėsime vien apie rusų elgesį rašydami, o savo brolių seserų pasyvų pasipriešinimą ir kūrybos gyvenimą pamiršdami. Banaičio nuomone, mūsų spauda nedokumentuoja kas iš tikrųjų dokumentuotina.

Mums rašo:

... Jau kelintą kartą vartau Vienybės puslapius ir norisi verti beskaitant, nes vis su- randu ką nors, kas žemina mūsų lietuvių vardą: tai atsakymai į nepagrįstus šmeižtus, į kuriuos, mano nuomone, nereiktų visai kreipti dėmesio. Kam tas blusinėjimas... Ar dėl to nesidžiaugia trečiasis? Mano mamytė visuomet sakydavo: "Kur dupešasi, trečias jaimi". Katras be kaltės — meskit akmenį, tarč Kristus, Argi mums nerūpi mūsų tėvynės laisvė ir gerovė?..

Vienybės, Dirvos ir kitų laikraščių redaktoriai... Argi Jūsų gražus bendradarbiavimas mums nerūpi?.. Savo asmeniškąs problemas iš- pręskite susirinkę į vieną kambarėlį. Jeigu norite ir an- tausius apsiskaldykite, bet neterškite vienas kito viešai.

Dažnai šeima, kurioje nėra susitarimo, tampa išdraskyta, išskirstyta, pažeminta. Argi mes lietuviai nesame viena šeima? Argi neapykanta ir kerštas išgelbės mūsų tėvynę? Mano nuomone, tik bendradarbiavimas visų mūsų partijų ir laikraščių bei pavienių asmenų darnus ir gražus sugyvenimas gali mus pakelti. Argi mes nevisi broliai sesers lietuviai, argi ne vienas mus jungiantis tikslas Tėvynės laisvė? GENOVAITĖ KARNAUSKAS Chicago, Ill.

... Už gražiai parašytą Jūsų priedą siunčiu \$2,00.

J. SALTIS Brooklyn, N. Y.

... o už likusį dolerį prašau prisiųsti, jei turite "New Yorkas - Vilnius ir atgal". PETRAS BALTRUKONIS

Vienybė — pusmečiui praėjus nuo Juozo Tysliavos mirties...

Gegužės 11 d. suėjo šeši mėnesiai nuo Juozo Tysliavos mirties. Su jo netikėta ir staigia mirtimi daug kas susirūpino, kaip bus su Vienybe. Ar leidėjas ir vyr., redaktorius netekus ilgainiui reikės palaidoti ir jo laikraštį?

V. Tysliavienė su sūnumi tas mintis išskleidė savo pareiškimu Vienybėje (1961 m. lapkričio 17 d. laidoje), kad seniausias pasaulyje lietuviškas laikraštis eis ir toliau. Nežiūrint to, buvo žmonių, kurie pranašavo, kad įledu neištesės ilgiau kaip keletą mėnesių, ypač, kad abudu — motina ir sūnus — Amerikoje gimusios kartos lietuviai.

Jau praėjo šeši mėnesiai, o Vienybė tebeina. Savalme suprantama, per šį laikotarpį Vienybė pergyveno ir savo sunkiausias dienas. Todėl, aplankęs Vienybės pastogę, pažūrėjau ir patyriau, kaip laikraštis dabar tvarkosi.

- Kaip sekasi leisti Vienybę, - vos spėjęs atsiseisti redakcijoje, paklausiau Tysliavienę.

- Kaip matote, laikraštį leidžiame, dar nė vieno numerio nepraleidome. Vienybę leisti man nieko naujo, — tęsė Tysliavienė. — Jau per 20 metų rūpinusi jos leidimu. Praityje, kaip žinote, Juozas dažnai išvykdavo į kolonijas laikraščio reikalais, kartais kelioms mėnesiams po keletą mėnesių. Laikraščio leidimu tada viena rūpindavau, arba retesniais atsitikimais pasikviesdavau talkos. Ir dabar dirbame, kaip po senovės, tarytum Juozas būtų išvažiavęs į Chicago, Baltimorę ar kitur. Sunkiausias valandas pergyvename, kai, jau laikraštį išleisdę ir įtampai atslūgus, nesulaukiame nei jo "long distance" telefono, nei telegramos, nei jo paties sugrįžtant...

- Jūs idomi išsprendėt redaktorių klausimą: kas paskatino kviesi Salomėją Narkėliūnaitę ir Vytautą Širvydą?

- Salomėją Narkėliūnaitę pasikviečiau todėl, kad iš visų seniau Vienybėje dirbusių žurnalistų Juozas ją labiausiai vertino, kaip redaktorę. Vytautas Širvydas su Vienybe taip pat glaudžiai surištas nuo senų laikų. Jo tėvas buvo ilgametis Vienybės redaktorius, kurį mūsų skaitytojai ir dabar su pagarba prisimena. Jam išvykus į Lietuvą, tam tikrą laiką Vienybę redagavo sūnus Vytautas. Perėjęs dirbti JAV imigracijos tarnybon, kur ir dabar tebedirba, Vytautas liko vienas artimiausių ir mūsų skaitytojų mėgiamiausių bendradarbių.

Vytautas Širvydas labiau nei kas kitas supranta Vienybės vaidmenį apjungti visus lietuvius — senąją kartą, čia gimusius ir naujakurius. Jis taip pat supranta ir laikraščio dvasią laikytis nepriklausomai nuo bet kokių partijų.

Toks buvo ir Juozo troškimas. Paskutinę Vienybę išleidęs, savo paskutinį gyvenimo vakarą, Juozas gerėjosi Lietuvos jaunimo nuotrauka, kuri puošė Vienybės pirmąjį puslapį, ir gerėjosi, kaip gera nepriklausyti jokiai politinei grupei...

Norint pasiekti plačiausius sluoksnius, lietuviškąją spaudą skaitančiąją visuomenę, iš partijinių rėmų reikia išsitraukti, tuo labiau, kad mūsų gyvenime Amerikoje tos partijos neturi jokios reikšmės. Čia tegali būti lietuviybės par-

tija, o kas nori politiniai reikštis, lai jungiasi prie demokratų ar republikonų partijos. Tokia mūsų pažūra.

- Kiek man žinoma Vienybė verčiasi išimtinai iš laikraščio, t. y., neturi papildomų pajamų iš spaudos darbų, knygų ar plokštelių pardavimo skyriaus, neturi ir jokios partijos savo užnagaryje, kaip kiti mūsų laikraščiai. Ar galima paklausti kaip Jūs tvarkotes finansaiškiai?

Su finansais Vienybė niekad nebuvo lengva. Tai liudija net kelios Vienybę leidusios ir subankrutavusios bendrovės.

1940 m., kai perėmėm Vienybės leidimą iš Lithuanian Press Corp., su visomis skolomis, tai iš tų skolų ir dabar neiškopėm. Vienas skolas išmokėdami, kitų pasidarome, nes laikraštis nuolat tobulinamas. 1945 m. Vienybė įsigijo savo pastogę 412 Bedford Ave., o perėję į ofsetą ir likvidavę senąją spaustuve, su naujomis mašinomis įsikūrėme grazesniame East New Yorko rajone.

Kaip jau minėjau, nepaveldėjom jokių sutauptų ar apdraudų. Tą dieną, kai Juozas mirė, su sūnumi suskalčiavome, kad asmenišką turto grynąs pinigais turime vos penkis dolerius su centsais... Bet tai mūs nepalaužė, nes į pagalbą tuojau stojo šimtai Vienybės draugų, kurie vietoje gėlių laikraščiu atsiuntė aukų.

- O kaip dėl santykių su kitais laikraščiais? Kodėl nesugyvenate su Dirva?

- Jeigu prisiminsite netolimą praeitį, kad dar buvo gyvas A. Ollis, kai kūrėme Amerikos Liet. Taut. Sąjungą ir Nukelta į 8 psl.

SPAUDOS SKILTYSE

Kalrei palankūs amerikiečiai norėtų, kad Amerika neišnaudotų savo galybės prieš raudonąjį pasaulį; dešimtelį ji nori, kad nepajudėtumėm iš sukietėjusių pozicijų. Sveikas protas reikalauja eiti viduriu. Manyti, kad raudonųjų vidaus skaldymasis sušvelnins tarptautinę įtampą, būtų klaida.

Sovietijos vidų po Stalino mirties įvyko gilių permal- nų, bet, kaip Chruščevas atsizegnojo stalinizmo, galime laukti, kad taip pat jo jaunesni įpėdiniai išsizadės Chruščevizmo. Todėl sveiklausia politika Vakarams būtų nei suakmenėjęs nepaslinkumas, nei lėpšiškas nuolaidumas. Reiktų rinktis raudonojo pasaulio sąjūdžiuose tuos, puoselėti, kurie mums naudingiausi. Vakarų vadamams ypač reiktų nebljoti ideologinių ginčų su komunizmo galvomis, vis nurodant, kad socializmas suderlinamas su privatine nuosavybe, o visuomeninė nuosavybė su asmenine piliečio laisve. Kitais žodžiais, kad nuo komunizmo atsisakant nebūtina atgal žengti į savo dienas atgyvenusius atžagareiviškumus.

Prof. Z. Brzeziński, Komunistų Tirti Instituto, Columbia U-te vedėjas

Socializmo kraštai nevienodi ekonomika ir kultūra. Į komunizmą todėl jie ne vieną ir tą pačią valandą įžengs, bet palaipsniui, kaip tik juose subręs būtinos medžiaginės ir kultūrinės sąlygos. Sovietija pirmoji pradėjo komunizmą kurti. Būtų keista, jei ji, socializmo pasiekusi, lauktų iki kraštai ją čia pasivyti kad visi sykiu į komunizmą įeity. Toks laukimas neatitinka leninizmo socialistinės revoliucijos supratimo ir darbo klasel būtų žalingas. Kas kelyje sustoja, neprogrsuoja. Tam tikrą laipsnį pasiekus, būtina eiti toliau. Tai pažangos taisyklė. Kas kitai mano, yra nacionalistas šovinistas ne internacionalistas.

S. Sanakojev, Maskvos angly kalba International Affairs (taikdamas kinams)

Turime tris langus į komunizmo pasaulį. Pirmas — raudonoji Kinija. Mao šoko prilygti Chruščevui marksizmo tėvu-teoretiku, bet jo didelį šuolis kraštą komunizmo sukumunistinti ir staiga supramoninti pasibaigė baidu ir suirute. Kinai, su kepurėmis rankose, maldauja Maskvos trupinių, kurių ji pati neturi. Antras langas — raudonoji Kuba. Castro pečiai komunistai užsiriogilino tautai ant sprando ir gyvenimą suskurdino. Castro, diktatorių Batistą nuvertęs, žadėjo demokratinius rinkimus. Žodį sulaužė ir sukūrė pasigallėjimo vertą komunizmo pavyzdį, kurį Maskva gėdisi Pietų Amerikai piršti. Trečias langas — Rytų Europa. Čia toks nevykėlis, kad teko mūro siena sulaukyti rytų vokiečius, bėgančius iš raudonojo rojaus.

Montrealio The Gazette

Prie dr. Basanavičiaus kapo 1936 m.: amerikietis senesniosios kartos lietuvis adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden padeda vainiką. Karėje šalia vainiko Konstantinas Stašys, Tautinio Vilniaus Lietuvių komiteto pirm., dešinėje - adv. J. Bagdžiūnas-Borden. Vainiko padėjimo iškilmėse dalyvavę Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjai, Vytauto Didžiojo Gimnazijos mokytojai ir mokiniai. Paduodame pavardes tik tu, kuriuos pavyko atpažinti. Iš k. į d.: gim. mokytojai A. Petraitis ir Br. Untulis, visuomenės veikėja Šlapelienė, gimn. dir. Marcelinas Sikėnys, studentės O. Šimutė, Lemešytės, Pr. Žukas, kitoje paminklo pusėje: kun. Pr. Bieliauskas, Karužaitė, Dasienė, V. Petravičiūtė, V. Budrevičius, rašytojas R. Mackevičius-Mackonis, M. Kraužienė, M. Žukauskaitė, V. Dasys, S. Urboniukas, J. Maceika, V. Martinkėnas, poetas Vyt. Radziulis, Jonas Cicėnas, Aug. Burokas, Vyt. Šimankvičius ir kt.

Adv. J. Bagdžiūno-Borden kelionė j Lietuvą 1936 m.

Laisvos Lietuvos laikais, 1936 m. senos kartos Amerikos visuomenės veikėjas, Lietuvos Laisvės Varpo sumanytojas ir įsteigėjas advokatas Jonas Bagdžiūnas-Borden apsilankė Lietuvoje. Jis turėjo trejų metų misiją. Kaip Amerikos Lietuvių Sporto Komiteto įgaliotiniui, jam buvo pavesta pakviesti Lietuvos sportininkus atvykti Amerikon parungtyniauti su čionykščiais lietuviais sportininkais ir užmegzti artimesnius ryšius tarp Amerikos ir Lietuvos jaunimo.

Tas kvietimas buvo priimtas, ir 1937 m. atvyko stambus būrys Lietuvos sportininkų su valdžios palydovais, laikraščių redaktoriais ir reporteriais.

Kaip Amerikos Lietuvių Advokatų Draugijos įgaliotiniui, Bagdžiūnai-Borden buvo pavesta nuvežti Lietuvos advokatams linkėjimus ir dovaną - sidabrinį plaktuką. Lietuvos teisininkai advokatą Joną Bagdžiūną gražiai priėmė ir šauniai pagerbė vakariene Metropolitano viešbutyje.

Trečia misija buvo asmeniška. Jisai norėjo pamatyti Lietuvą, kurios nebuvo matęs per 47 metus, ir nuvykti į sostinę Vilnių.

Iš Kauno skrido Lufthansa lėktuvu į Rygą, o iš Rygos lenkų lėktuvu per lenkų koridorį, į Vilnių, kur įsūtiko Tautinio Vilniaus Lietuvių komiteto pirmininkas Konstantinas Stašys ir kiti veikėjai. Svečias buvo apistojęs St. George viešbutyje. Bevečėdamas aplankė Vilniaus krašto istorines vietas, Trakų pilį, Gedimino kalną, Vytauto Didžiojo Gimnaziją ir lietuvių mokyklas.

Turėjo pasikalbėjimus su gimnazijos profesoriais, mokiniais ir Vilniaus krašto lietuviams. Neužmiršo ir Rusų kapinėse besilaisvinti Lietuvos patriotų dr. Jono Basanavičiaus, Petro Vileišio, dr. Danieliaus Alseikos, Mykolo Konstantino Čiurlionio. Ant visų kapų padėjo vainikus.

Tulas lenkų pareigūnas vėliau klausė pirmininką Stašį, kodėl advokatas Bagdžiūnas, kaip Amerikos pilietis, nepadėjo vainiko ant Pilsudskio kapo, Stašys atsakė, kad Bagdžiūnas yra lietuvis, didis Lietuvos patriotas, o Pilsudskis niekad nebuvo Lietuvos draugas. Toks Stašio pareiškimas prisidėjo prie jo aštresnio persekiojimo.

Rygoje, skrendant į Vilnių ir grįžtant iš Vilniaus, advokatą Bagdžiūną pasitiko Lietuvos ministeris Latvijai, Vytautas Vileišis, kuris pakvietė svečią pietums ir vakarienei, o jam išskrendant į Kauną, padovanojo savo autografuotą paveikslą. Atrodo, kad advokatas Jonas Bagdžiūnas-Borden ar tik nebus vienintelis lietuvis amerikietis, kuris laisvos Lietuvos laikais apsilankė - okupuotą Vilnių. Tais laikais, kaip žinia, Lietuva su Lenkija dar nebuvo užmezgusi diplomatinių santykių.

IESKOA NAFTOS

(E) Sovietinių geologų nuomone, Lietuvoje yra naftos telkinų. Jiems išaiškinti šiuo metu geologų grupės atlieka gręžimus Minijos pakrantėse ties Gargždais ir Kybartų apylinkėse. Gargždų apylinkėse bus atlikta keletas gręžinių iki 2,000 metrų gylio, prie Kybartų dirbantieji geologai pasitenkina 500 metrų gręžiniais.

40 metų, kai lenkai "prisijungė" Vilnių

A. ČEPULIS

Šiemet balandžio 24 d. suėjo 40 metų, kai lenkų surežisuotas taip vadinamas Vilniaus Seimas vienbalsiai nutarė Vilniaus kraštą su amžinąja Lietuvos sostine Vilniumi prijungti prie Lenkijos valstybės.

Kaip žinome, iš Lietuvos bajorų kilusio maršalo Juozapo Pilsudskio įsakymu, "sukilėlių" generolas Želigovskis sulaužė lenkų delegacijos Suvalkuose pasirašytą sutartį ir su lietuvių gūdų divizija ir kt. lenkų reguliarios kariuomenės daliniais užėmė Vilnių.

Negausius Lietuvos kariuomenės būriai negalėjo atlaikyti daug stipresnio priešio, gausiai prancūziškais ginklais apginkluoto, spaudimo ir su mūšiais atsitraukė į Lietuvos gilumą, o pati vyriausybė persikėlė į laikinę sostinę Kauną.

Teke matyti Rusų kapinėse prie įėjimo savitarpio kovose kritusių lietuvių ir lenkų karių paprastus ir apleistus kapus. Gį kiek toliau ir mirusio paties maršalo, faktinai jo motinos kapas, prie kurios kojų, Pilsudskio įeidavimu, palaide jo širdis. Pats jo kūnas ilko Krokuvoje.

Motinos palaikai, Lietuvos vyriausybės sutikimu, buvo perkelti iš Lietuvos ir palaidoti Vilniaus Rasuose, kur ilsisi daug žymių lietuvių veikėjų.

Lenkai sukūrė taip vadinamą Vidurinę Lietuvą, vildamiesi, kad jie prisiviliuos Kauno Lietuvos, t.y., laisvos Lietuvos žmones, kurie, pasiilgę Vilniaus, leisės vėl su jais į pragaištingą uniją, praityje atnešusią tiek nuostolių ir valstybės galą. Jie surežisavo "rinkimus", norėdami formaliai pateisinti ir teisiškai užtvirtinti klasitiną Vilniaus krašto užgroblimą.

Kaip lenkų statistikos biuras tada skelbė, krašto gy-

ventojų daugumas pasisakė už Lenkiją, nes, esą, per 600,000 gyventojų pasisakė esą lenkiškos orientacijos, gūdų rasta apie 140,000, gi lietuvių tik apie 65,000...

Buvę caro laikų valdininkai savo statistikoje lietuvių rado daug daugiau, nors ir jie tvirtino, kad Vilniaus kraštas yra "istinio rusų kraj"...

Visos valdžios išnaudoja statistikas savo naudai ir disponuoja skaičiais kaip joms patinka, ypač visokie plauko okupantai.

Lenkų okupantai pripažino, kad tam tikra gyventojų dalis sabotavo "rinkimus" ir juose nedalyvavo.

Liūdnos atminties Tautų Sąjunga ir alijantų vyriausybės gana ilgai spyrėsi prieš Vilniaus krašto lenkų okupavimą ir jiems pripažinimą. Tačiau, marš. Pilsudskiu ul-timatyviai reikalaujant, nusileido, nustatė demarkliniją. Lenkai nepriklausomos Lietuvos dalyje sukūrė peowiakų (P.O.W.) slaptą organizaciją, kurioje daugiausia buvo dva-

rininkai ir jiems panašūs elementai, bet Lietuvos saugumas juos išaiškino ir teismas nubaudė.

Nepriklausomos Lietuvos teko matyti įvairius eksponatus iš tos jų veiklos.

Belgų diplomatas iš Tautų Sąjungos Hymans sukūrė planą sudaryti iš Vilniaus krašto ir laisvos Lietuvos dalies viena valstybę Šveicarijos kantonų pavyzdžiu.

Kai kurie ir Lietuvos politikai, jų tarpe buv. min. pirm. Galvanauskas tam projektui buvo pritarę, bet iš lietuvių visuomenės kilo spontaniškas pasipriešinimas, o pačiam min. pirmininkui buvo padėta bomba, kuriai sproguis, jis buvo sužeistas.

Patį maršalą Pilsudskį teko matyti asmeniškai vienoje Vilniaus salėje, kai apsuptas dvarininkų, maloniai šypsojosi ir galvos linktelėjimu atsakinėjo į sveikinimus. Įdomu buvo stebėti tą Lietuvos bajorą, kurio giminės gyveno nepriklausomoje Lietuvos dalyje.

Apie 1935 m. Kaune teko susipažinti su panele, kuri puikiai lietuviškai kalbėjo ir pasisakė esanti Pilsudskaitė.

Pilsudskis mėgo Vilnių, jį vadino "miše Wilno" (mielas Vilnius) ir dažnai gydėsi Druskininkų kurorte. Jis pats laikė save lietuviu, bet jo darbai rodė, kad jis yra lenkas ir romantikas - lietuvių ir lenkų unijos šalininkas.

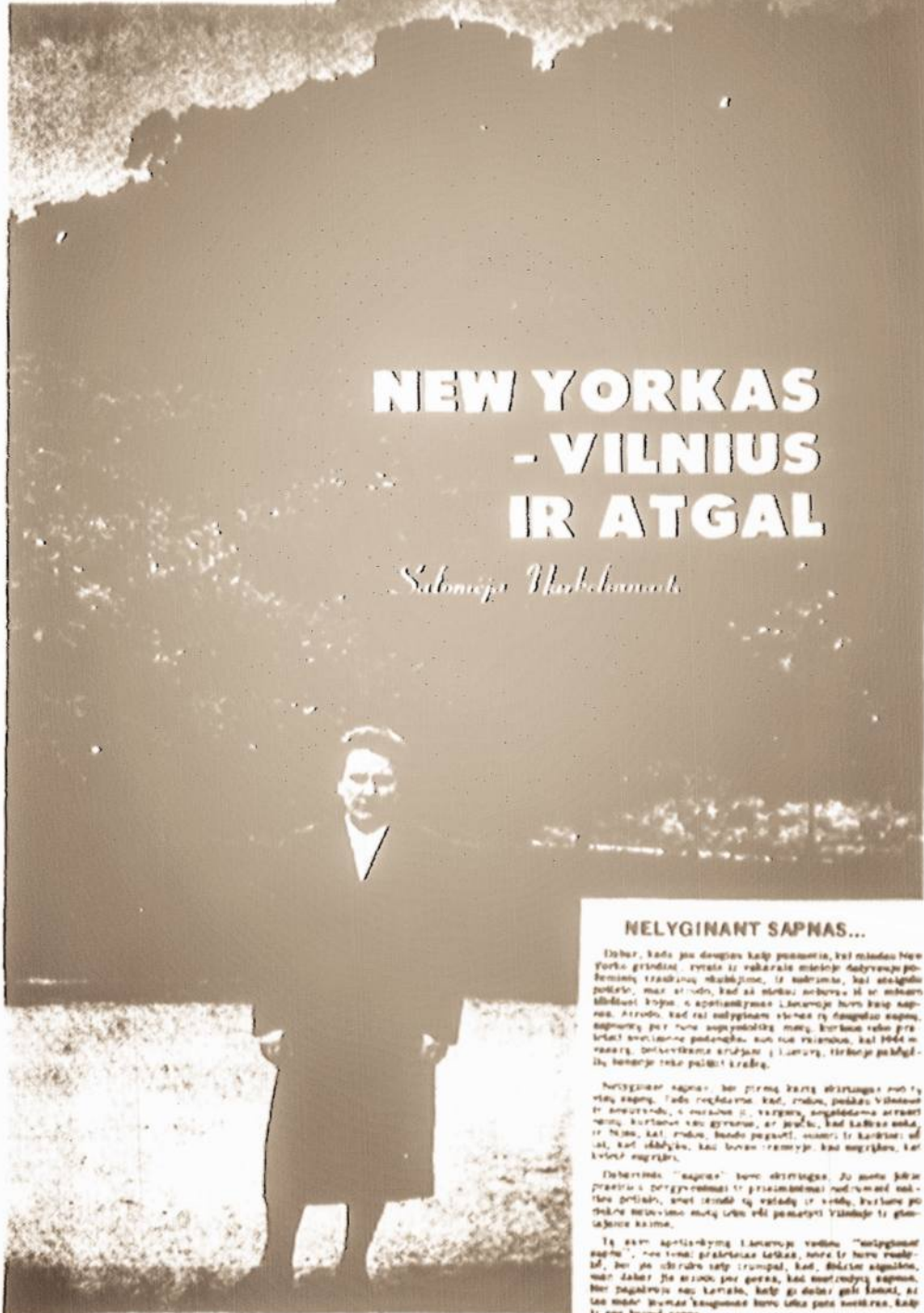
Šiaip ar taip, daugiausia dėl jo kaltės Vilniaus kraštas ir sostinė buvo atplėstas iš teisėtų šeiminių - lietuvių.

Istorija rodo, kad visi okupantai, ypač diktatūrinio pobūdžio, yra praeinantys dalykas, todėl anksčiau ar vėliau Vilnius taps vėl laisvos Lietuvos sostinė.

Už priedą "New Yorkas-Vilnius ir atgal" po \$1 ir daugiau prisluntė! Kirkykla, dail. Kašuba, P. Adomonis, M. Stonys, E. Drazdienė, J. Jonynas ir kt.

VIENYBĖ

PART TWO - TWO - NUMBER 7 - AMTROS BLAG

VIENYBĖJE dar galima gauti S. Narkėliūnaitės įspūdzius iš jos apsilankymo Lietuvoje 1961 m. vasarą, "New Yorkas - Vilnius ir atgal". Kaina \$1.00. Užsaka-ma šiuo adresu: 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

S. Santvaro laiškas Juozui Mikuckiui

Brangus ir mielas dainiau Juozai, negalėdamas Paties pagerbime dalyvauti kūnu, būsiu jame sąjod visa dūšia.

Žmogaus būtis yra vienkartinė ir nepakartojama, todėl jos taurę reikia išgerti ne tik ligi dugno, bet ligi paskutinio rasos lašelio.

Aš tikėjau ir nuoširdžiai tebetikiu, kad vulkanai negali greit užgesti, o dainiai negali nedalnuoti. Menkniekis, kad vieną dieną šoną skauda, o kitą strėnas dėgliai suremia. Menkas būtų karys, kuris tokiems prajovam nulenktų savo galvą! Nepagirtinas būtų elgesys, jeigu poetai dėl žmonių vėsimo savo lyras nutrentų žemėn!

Rašyk apie tokias mergaites, kaip Salima, kuri yra ištikima savo idealui, rašyk apie moteris, kurios mėgsta gana dažnai keisti savo svajonių princus, rašyk apie džiaugsmą ir sopulį, rašyk apie kančią, kurios mums niekad nestinga, rašyk apie Nemuną ir Dubysą, kur mudu savo jaunystę išbarstėm, rašyk apie Lietuvą, tėvynę mūsų, nes lietuviai dainiai jos garbei ir išaukštinimui dar nėra perdaug dainų sukūrę!...

Abu su Ale (poeto žmona, Red.) nuoširdžiai linkime Pačiam sveikatos ir asmeninės laimės, abu trokštame, kad tokie lyriškai, kaip Pats, per anksti nenutiltų, ypač, kai pavasaris dar vis į mūsų širdis sugrįžta...

Jungtų sveikinimus ir gilią pagarbą p. Valerijai Tysliavienėi, jos talkininkams ir talkininkams, kurie padarė tai, ko neįstengė padaryti Jaukus Marylando miestas Baltimorė, kur jau ilgesnį laiką poetas Mikuckis gyvena. Būkit pasveikinti ir laimingi visos ir visi, kurie šį vakarą Poeto pagerbime dalyvaujate!

STASYS SANTVARAS

Atsiųsta paminėti

THE GREEN OAK, Selected Lithuanian Poetry, redaguota Alg. Lansbergio ir Clark Mills, Voyages Press, New York, 1962. Kaina \$5.

ARENA, Nr. 6, kovo mėn., leidžiamas PEN Centre for Writers in Exile, spausdinamas Londone, Anglijoje. Beveik pusę 144 žurnalo puslapių sudaro medžiaga apie lietuvius ir jų kūrybą. Įvairiomis kalbomis (angliškai, vokiškai ir prancūziškai) randame šių autorių kūrybos: A. Rannit, Alf. Nykos-Nillūno, Ant. Skėmos, J. Tysliavos, Stp. Zobarsko, H. Radausko, Alg. J. Greimo, B. Brazdžionio, J. Kėkšto, K. Bradūno, H. Nagio, J. Meko, A. Košubienės, A. Lansbergio.

* Alfonso Bieliausko romanas "Rožės žydi raudonai", kaip rašo Vilniuje leidžiamas Literatūra ir Menas, tapęs išverstas į ukrainų kalbą ir Kijeve išleistas 18 tūkst. egz. tiražu. Prieš tai tas romanas jau buvęs išleistas rusiškai ir estiška.

Tas pats laikraštis rašo, kad Turkmenijos valstybinė leidykla 5 tūkst. tiražu išleisdusi Jono Dovydatičio 18 apsakymų rinkinį, pavadintą "Meilė ir neapykanta".

Pakeliui į Vilnių...

VAKARAS

Su debesim atplaukia vakaras į pirkį,
O kas anapus vakaro — ar tu žinai?
Praeina žmonės, nuovargy ir prakaitu sumirkę,
Žaliuoju Nemunu nusiiria laivai. . .

Tamsoj, baugioj tamsoj visi panyra:
Ir saulė, ir žmogus, ir upių mėlyni krantai —
Varnai sudrumsčia girių erdvę tyrą,
Kodėl, dangau, kodėl, mėlyne, dar nesiblaivai?

Yra knyga. Ir knygą tą regėjom:
Kiekvieną ten pradžia ir pabaiga.
Žydriųjų kūrų gūbėm ir aukšties tarėjam
Ten gali parašyt: Per puiktis tapote staigal

Ir taip, o rausvagalvi doobilėli,
Palinksi tu po dalgio ašmenim. . .
Tačiau ne vieną kart Aušrinė kėlė
Ir ne viena žole prasikalė ties kelio akmenim. . .

Prie vario vartų, prie tų deimantų langelių
Ir vėl atgis vaiski laukų gėlė. . .
Vadinsim ją tikru vardu, gražiausiu tarp žolelių,
Jinai — senoj pily per amžius badinti tėvų vėlė. . .

STASYS SANTVARAS

Rašytojas Stasys Santvaras. Birželio 2 d. Jam ruošiamas 60 metų amžiaus ir 40 metų literatūrinio darbo sukakties minėjimas, kuris įvyks Lietuvos Piliečių Draugijos auditorijoje, S. Bostone, Mass. Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas Pranas Naujokaitis apžvelgs Stasio Santvaro kūrybą.

J. N. Tysliavos nuotrauka

PASAKOJIMAS APIE KALVĮ

Is Elvyros Glemžaitės-Dulaitienės
"Kupiskėnų senovė", Vilnius, 1958 m.

Seniai seniai žemėje gyveno kalvis. Jis visas dienas kaldavo ir niekuo nesiskųsdavo. Ponas Dievas su šv. Petru, vaikščiodami po žemę, užėjo pas tą kalvį ir pasiprašė nakvynės. Kalvis pakeleivius priėmė, pavalgydinė, paguldė. Iš ryto Dievas kalviui sako: "Prašyk ko nori." O kalvis atsako: "Kad man nieko nereikia." Tada šv. Petras jam pašnibždom sako: "Prašyk dangaus." Kalvis atsako: "Kurgi aš dėsiu tokį didelį dangų?" Šv. Petras vėl kalviui sako: "Prašyk dangaus." Tas vėl ginasi: "Kur aš dėsiu tokį didelį dangų?"

Dievas nusišypsojo ir sako: "Tu žmogus geras, ir aš tave noriu apdovanoti. Prašyk trijų dalykų." Kalvis pagalvojo, pagalvojo ir sako: "Pro galą mano gryčios eina kelias, ten nuolatos zuja žmonės ir velniai. Ten pat auga sena obelis. Aš norėčiau, kad tas, kuris į obelį įlips, nebeišliptų."

— "Gerai, tegul taip būna", — tarė Dievas. "Ir dar aš prašyčiau, — sako toliau kalvis, — mano kalvėje ant priekalo krašto yra kapeika, kas panorės tą kapeiką paimti, kad pirštai priliptų ir nebegalėtų atsitraukti."

— "Gerai, tegul taip būna, — tarė Dievas. — Ir ko dar norėtum?" Kalvis tarė: "Norėčiau, kad tik man leidus galėtų išlipti iš obels ir pasitraukti nuo pinigų."

— "Gerai, tegul taip būna." Tada pakeleiviai atsisveikino ir išėjo.

Netrukus pas kalvį atėjo stora, riebi giltinė su dalgiu ant peties ir sako kalviui: "Einam." Kalvis nenori su giltine eiti, jis dar gyventi nori ir sako giltinei: "Aš tuoj paširuošiu, o tu nueik į mano obelaitę, priskink obuolių kelionėn."

Giltinė įsilipo obelin, prisiskynė obuolių, nori iš medžio išlipti ir nebėgali. Suprato, kad pakliuvo į spąstus. Sėdi dieną, sėdi kitą, sėdi metus, sėdi antrus, o išlipti negali. Ilgai ilgai sėdi giltinė obelaitėje. Ji išdžiūvo, vieni kaulai beliko, o kalvis vis jos nepaleidžia. . .

Nuo to karto, kai giltinė iš medžio nebegalėjo išlipti, žmonės nemirė. Senukai, nepagydomi ligoniai kankinosi žemėje, prašė mirties ir gyveno. Kalvis išgirdo, kad žmonės žemėje dėjuoja, laukia

VIENYBĖ, 1962 m. gegužės 18 d.

Laišku iš Amerikos savaitė

(GEGUŽĖS 14 - 20 dd.)

Kristupo Kolumbo laiškai karalienei Izabelei buvo pirmosios žinios iš Naujojo Pasaulio į Senąjį. Nuo to laiko laiškų kiekis iš Amerikos milžiniškai padidėjo. Šiandien dešimtys milijonų laiškų amerikiečių kasmet rašomi vien į Europą draugams ir gimtinėms. Milijonai kitų laiškų slunčiami į kitus kraštus.

Žmonėms užjūriuose draugo draugui ar šeimos šeimai parašyti žodžiai yra labiau įtikinamesni, negu kokio nors valstybės vyro žodžiai. Iš tikrųjų, asmeniškias laiškas yra vienas paprasčiausių, mažiausiai kainuojančių ir efektingiausių būdų tarpusavio supratimui ir pastikėjimui sukelti.

Norint įrodyti laiškų galinumą, tereikia prisiminti, kad milžiniška emigracijos banga į šį kraštą buvo daugiausia sukelta laiškų iš tų asmenų, kurie atvyko į Ameriką ir čia rado, kad yra apie ką parašyti namus.

Apie ką gi jie rašo tie šių dienų milijonai? Jie rašo apie dalykus, kuriuos jie daugiausia žino: apie paprastą kasdieninį gyvenimą, kaip jie gyvena, kaip jie dirba ir ilsisi, kas vyksta jų bendruomenėse.

Į savo laiškus jie įdeda fotografijas, laikraščių iškarpas, žurnalų rašinius ir t.t.

Galvojantis amerikietis laiškų autorius visad turi atsiminti, kad jis turi domėtis gyvenimu to asmens, su kuriuo jis susirašinėja. Jis mėgina atvirai atsakyti į visus klausimus ir kritikas iš užjūrių. Jis nurodo, kaip Amerika mėgina išspręsti savo problemas ir pasiekti savo tikslus.

Ypač šiuo atžvilgiu laiškų autorius yra kalbėtojas už JAV. Jis turi viską padaryti, kad tiesa apie mus kaip tautą ir žmones pasklistų. Kokia gi yra tiesa apie Ameriką? Ką gi mes siūlome?

Amerikos žinia pasauliui, jeigu mes kokią nors turime, yra ta, dėl kurios mes dirbame namie ir užsienyje — ji yra tai, ką galima vadinti demokratinių įsitikinimų pagrindu. Vyrai ir moterys kituose kraštuose nori žinoti, kad Amerika dirba dėl taikos, kad ji tiki į laisvę, kad ji iš-

ZOOLOGIJOS SODE KAUNE

Daiktai ir idėjos

Pikta, skaudu ir net grau-du.

Visas tas kalbėjimas apie Lietuvybės išlaikymą diena iš dienos vis labiau aiškėja, kad tėra tik tuščias burbulas ir tik tuščias iš tuščio pilstymas.

Žodžiai, tiesa, be galo gražūs. Zavios ir tikrų specialistų paruoštos programos, apgalvoti ir gerai išstudijuoti planai, bet kas iš to?

kelia žmogaus vertę ir kad ji stekia žmonijos gerbūvio.

Kiekvienas mūsų galime pabrėžti šiuos svarbius punktus savo laiškuose į užsienį. Mažu, bet svarbiu būdu kiekvienas laiškas, kurį rašome savo gimtinėms ir draugams į užjūrius, gali prisidėti prie geresnių santykių pasaulyje. Rašydami apie Ameriką ir atitaisydami neteisingą įspūdį apie ją, kiekvienas galime būti kalbėtoju už JAV.

Ši yra Laiškų iš Amerikos savaitė ir pats tinkamiausias laikas parašyti laiškai į užjūrį.

Amer. Council

Viskas tik svajonė, nes neparemta nei darbais, nei pinigais ir taip palieka tik tuščias kalbėjimas.

Ir tasai kalbėjimas begalinai įkyrus ir greitai, blogu pranašu nenorint tapti, gali ateiti ta valanda, kada visi planai ir užsimojimai sugrius, kaip kortų namelis.

Pastaruoju laiku emigracinis "šišas" tampa taip gajus, kad net ir to kalbėjimo privenglant, viskas paliekama likimo valiai.

Tasai kalbėjimas dar kiek gyvas mažuose būreliuose ir dar šiek tiek veikia senąją kartą, bet jįsai jokiū būdu nepadeda ir nieko neduoda jaunajai — jaunimui, kuriame ir yra mūsų Lietuvybės išlaikymo viltis.

Senoji karta, idealizuodama Lietuvą ir jos nepriklausomybės laikotarpį, atsidūrus už gimtosios žemės ribų, tarp savęs piaunasi, kaip kas išmano.

Daug kalbų, nusidėvėjusiom frazėm guodžiasi, senai, nuo gyvenimo tempo atsilikusiais metodais dirba ir tokiu būdu,

JONAS RŪTENIS

atrodo, kad net kelias Lietuvos vaduoja. Senoji karta susiskaldžiusi į ideologines grupes, pikta, ne be blogos valios, kas valandą vis gilyn kala nesutarimo kylį ir nesistebėkime, kad vieną gražią dieną tas kyllis perskels jau šiandieną vos ant plauko besilaikančią vienybės pliauską.

Bendruomenė, kurios uždavinyvys jungti, labai dažnomis progomis energiją eikvoja ten, kur patenkinamas savašis "aš", o ne bendras reikalas.

Parengimų programos visą laiką sukirtos pagal tą patį kurpalį, kad į parengimus jaunimo jau ir su pyragu neprisiprašys.

Jaunimo organizacijų pastangos augti ir tobulėti, vyresniųjų įkalbėtiems, išlaikyti gimtąją kalbą, papročius, tų pačių vyresniųjų neparemtos, atsiduria kryžkelėse ir beveik tikra, kad jos, iš kalno apgalestaujant, išnyks. Jaunimas nueis su efektingomis neįlietuviškomis organizacijomis.

Sporto susibūrimai — jaunimo klubai, kultivuojantieji įvairias sporto šakas, bene patys patraukliausi jaunimo energijai išlieti — merdi.

Tie klubai dar kol kas leisgyviai, nes dar yra savo dvasia nepasenusių sporto veikėjų, kurie jau ant bedugnės krašto šaukte šaukia: laikykimės!

Tuo tarpu pati visuomenė, manydama, kad sportuojančio jaunimo veikla tėra tik jo paties reikalas, visiškai nekreipia dėmesio. Tai geriausiai paliudija kad ir praėtos Rytų Apygardos pirmenybės, kada salėje buvo apie 50 sportininkų ir tik pusė tiek žiūrovų.

Antras pavyzdys — šeštadieninės liuanistinės mokyklos. Jomis tesirūpina tik tėvai, kurių vaikai tas mokyklas lanko, tų tėvų komitetas, na, ir pasišventėliai mokytojai bei globėjai, kurie patalpas duoda.

Panašių pavyzdžių būtų galima daug pririnkti. Ir visa tai aiškiai rodo, ką vertas kalbėjimas apie Lietuvybės išlaikymą jaunimo tarpe. Tada ir norisi paklausti: kur gi mes taip nueisime?!

Drožlės

Dviem galvom ir sunkiausias galvosūkis lengvas.

Žmogui, kuris bijo vienas būti, ir asilo subliovimas malonus.

Kažin, ar susituokti yra užtraukti paskolą, kurią atmokėsi liūdėdamas?

Iš vėžio, aišku, lakštingala negims.

Kai du jaučiai badosi, nukenčia žolė.

V.

Pianistės J. Rajauskaitės su mokiniai Effie ir William Lau laimėjo pirmą premiją Music Education League konkurse ir skambino jų suruoštame koncerte Carnegie Recital Hall, New Yorke. Gintautas Klucinikas iš Elizabeth laimėjo trečią vietą.

V. Jonuškaitė - Leskaitienė, Juozo Ginkaus atminimui, paaukojo 10 dol. Punsko lietuviams sušelpiti.

mirties, ir paleido giltinę iš obels. Barškėdama kaulais, su dalgiu ant peties, giltinė šmėkstelėjo pro kalvę ir skubiai nuėjo, kad jau niekad čia nebegrižtų. Kalvis pasiliko vienas.

Nespėjo giltinė pasišalinti, atėjo velnias ir vadiną kalvį kartu su juo eiti. Kalvis jam sako: "Nueik į kalvę, ant priekalo yra kapeika, paimk ją, kelionėje bus reikalinga." Velnias greit nubėgo į kalvę, kapt už kapeikos, ir prilipo pirštai. Traukia šiaip, traukia kitaip ir nebegali nutraukti. Suprato velnias, kad yra apgautas, o čia ir kalvis atėjo.

"Dabar abu dirbsiva," — sako kalvis velniui ir ėmė įkaitintą geležį kalti. Su savo didžiuoju kūju kartą duoda į geležį, kitą kartą velniui, taip kala ir kala. Velnias cypia, raitosi, rėkia, prašo paleisti... Kalvis ir klausyti nenori.

Daug metų kalvis geležį kalė — vienas kūju smūgis į įkaitintą geležį, kitas — velniui. Pagaliau atsibodo kalviui šitaip kalti, ir jis paleido velnią. Tas iš kalvės viesulu pasikėlė ir stačiai į pragarą nugarmėjo. Kalvis ir vėl vienas gyvena: giltinė pas jį nebeužsina, velniai nebelanko.

Nuo būdu pasidarė ant svieto gyventi, ir kalvis nutarė iškeliauti. Jis pasiėmė savo didįjį kūjį, užsimetė ant peties ir išėjo. Ejo ejo, ejo ejo ir

priėjo pragaro vartus. Patukseno. Tuoj subėgo velniai pažiūrėti, kas čia beldžiasi. Staiga vienas velnias suriko: "Ai, ai, bėkim, bėkim, čia kalvis!"

Velniai tuoj užtrenkė duris ir staugdami, cypdami strimgalviais pasileido bėgti. Pastovėjo, pastovėjo kalvis prie pragaro vartų. Nėr kas daryti. Nukėlė nuo peties savo didįjį kūjį, kad gi trenks į pragaro vartus, net visi velniai į patį pragaro dugną nugarmėjo. Kalvis vėl užsimetė kūjį ant peties ir nuėjo.

Ejo ejo, ejo ejo kalvis ir priėjo dangaus vartus. Prie dangaus vartų stovi šv. Petras ir, dangaus vartus pravėręs, įleidžia dūšeles. Iš dangaus sklinda nepaprasta šviesa, girdėti angelų giesmės. Priėjo ir kalvis.

Pamatęs kalvį, šv. Petras sako: "Eik, eik nuo dangaus vartų. Anundai tu dangaus atsižadėjai." Tačiau kalvis nori į dangų eiti, ir gana. Pasitraukia į šalį ir lūkuriuoja. Kai tik šv. Petras pravėrė dangaus vartus, norėdamas naujas dūšeles įleisti, kalvis tik švyst ir įmetė savo kūjį į dangų. Tada, šaukdamas: "Kur mano kūjis, ten ir aš! Kur mano kūjis, ten ir aš!" — įsigrūdo į dangų. Taip kalvis ir pasiliko danguje.

Makedonijos naujienos

Visą praėjusią savaitę Makedonijos valdovas Raila, rašydamas penktą laišką makedoniečiams, dirbo labai sunkiai. Sudilo penktos rašomosios plunksnos, ant dešinės rankos didžiojo piršto atsirado pupos didumo trynė.

Parašęs laišką, valdovas pasišaukė Monte - Negrijos rezistentą Žygimantą Liūtaširdį-Žymantą ir liepė kantriai klausyti laiško. Liūtaširdis parietė kojas po savim, ir valdovas skaitė:

"Frontan išeidamas karys patiria didelius skausmus: lieka pagalyvėn galvą panėrusi verkianti mergaitė, ašarą didelę nuvarvina ir patsai karys. Karlo žygis nėra lengvas. Minkštos lovos kuprinėn nevalia pasiimti; retai jis gauna viralo šilto, pilvas susitraukia į armoniką, ant kojų prisitrina vištos kiaušinio didumo nuospaudos. Viena jam lieka paguoda - jis karys! Gauna algą, prisirenka medaliu, pafrontėje sutiktas panas išmyluoja.

Sunkesnė dalis šlandien atitenka užfrontėje pasilikušioms Makedonijos gyventojams. Štai aš - Makedonijos valdovas - savo kraują lieju per plunksnakotį, akis kankina vištakis! Karys gauna algą. Ką aš gaunu? Nieko! Bet aš kovuju už makedoniečių garbę. Kovuju, kad jie vilkėtų Paryžiaus sukirpimo rūbą, moterys būtų gražios ir kveplančios, saldinius kramtytų Christian Dior kvepaluose pamirkytus. Kovuju, kad moterų biustas būtų pakeltas aukščiau, iki smakro, kad lūpos būtų dažomos iš šaldyto varlės kraujo padarytais pieštukais. Aš rezistuju prieš burliokiškas madas..."

Šioje vietoje valdovo Railos skaitymas buvo nutrauktas. Žygimantas Liūtaširdis-Žymantas apsilėjo ašaromis ir ėmė valdovo prašyti: "Nebeskaityk, pagarbūs valdove! Manęs negraudink, pagallėk silpnų mano akių. Laišką tuojau pasiųskit Dirvai. Šeštos makedoniečių akys daugiau ašarų gali išleisti, nei mano dvi.

Makedonijos valdovas Raila, pašto ženklą pavilgęs Žygimanto Liūtaširdžio Žymanto rezistencinėse ašarose, priplojo ant voko ir penktas laiškas makedoniečiams išskelavo į Dirvą.

Monte-Negrijos rezistentas Žygimantas Liūtaširdis - Žymantas parašė laišką Kultūros paminklų apsaugos komitetui Vilniuje ir užklausė koks ištiko likimas kalnui, ant kurio stovėjo Trys Kryžiai ir kur dabar yra tie nugriauti kryžiai?

Atsakymą gavo telegrama, kur pasakyta: "Kalnas stovi ten, kur stovėjo. Niekas kalno iš vietos nepajudino. Kalnas rezistuoja ir nesileidžia nė kairėn - nė dešinėn kreiptamas. Trijų Kryžių nebėra. Kryžiai išsiųsti Makedonijos valdovui Railai ir Monte-Negrijos rezistentui Žygimantui Liūtaširdžiui už "rezistencinę" veiklą 1940 - 1944 metais. Du kryžiai priklauso Žygimantui Liūtaširdžiui. Juos leidžiama nešioti prie Paryžiuje sukirpto frako dešiniojo atlapo.

Dirvos štabas, gavęs Makedonijos valdovo laišką rašytą makedoniečiams, buvo susirinkęs trumpo posėdžio.

Laišką garšiai buvo ėmęs skaityti štabo viršininko vyr. adjutantas, Šimtą eilučių perskaitęs, adjutantas paprašė atnešti tuziną Coca-Cola ir storą ašaroms nusišluostyti rankšluostį.

Laiško skaitymą perėmė patsai štabo viršininkas, įkabinęs į sekantį eilučių šimtą, štabo viršininkas paprašė penkli aspirino tablečių ir šaltan stiklinėn pripilto vandens.

Laišką perėmė skaityti vyr. adjutanto vyr. padėjėjas. Dešimt eilučių paskaitęs, kreipėsi į štabo viršininką: "Laiškų skaitymas neįeina į tiesiogines mano pareigas. Kad laiškus skaityčiau, poną viršininką prašysiu algą padidinti".

Štabo viršininkas atšakė: "Broliai Viltyje, valdovo Railos laiškų skaitymas nė vienam mūsų nėra privalomas, nėra net ir darbo sutartin įrašytas. Siūlau - tegu Railos laiškus skaito tie, kuriems ašaros nebevarva, galvos nebeskauda. Siūlau makedoniečiams skirtus laiškus persiųsti į Tabor farmą. Ten, Taboro kalne gyveną laiką daugiau turi, daugiau šviesos raštams skaityti, sprendimams daryti, pranašingus žodžius tarti".

Pasiūlymas buvo priimtas kojų ir rankų viršun išskėlimu.

Štabo viršininkas baigė gerti Coca-Colą. Nusišluostęs lūpas, liepė savo adjutantams suklaupiti ant grindų ir pradėjo garšiai skaityti Žygimanto Liūtaširdžio - Žymanto naujausią studiją apie Tris Kryžius.

Rūta Skiriūtė su partneriu šoka J. Puodžiūno baletų studijos vakare, gegužės 6 d. Los Angeles, Cal. L. Kančausko nuotr.

ŽYGGIAI DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Lietuvių komitetas, susidarius koval už Pabaltijo valstybių išlaisvinimą remiančių rezolucijų priėmimui JAV kongreso, dabar išplėtė savo veiklą ir pasivadino "Americans For Congressional Action To Free The Baltic States".

Į šį komitetą įsijungė latviai ir estai, o taip pat ir būrys amerikiečių. Taip pat jau yra padidėjęs panašių rezolucijų skaičius, kurias įnešė įvairūs kongresmanai ir senatoriai.

Šiuo metu komitetas yra plačiai įsijungęs į akciją ir stengiasi, kad galimai daugiau žmonių paremtų jo žygius. Šis - gegužės mėnuo yra paskelbtas politinės akcijos mėnesiu, ir visose lietuvių kolonijose yra organizuojamas masinis laiškų rašymo vakas JAV kongreso nariams. Birželio 14-15 d.d. komitetas organizuoja delegaciją į Washingtoną, taigi yra svarbu, kad daugiau laiškų pastektų Amerikos žymiuosius asmenis ir tokiu būdu būtų parengtas geras užnugaris delegacijos nariams.

Daugiausia laiškų reikėtų nukreipti senatoriui J. William Fulbright ir kongresmanui Thomas E. Morgan. Taip pat galima siųsti ir visiems senato komiteto užsienio reikalams nariams.

Rašyti nereikia daug; pakanka tik kelių sakinių. Pavyzdinių laiškų tekstai yra duoti naujai išleistoje informacinėje medžiagoje, kurios galima gauti visose lietuvių kolonijose pas "Americans For Congressional Action To Free The Baltic States" narius. Chicagoje jos daugiau turi Levas Prapuolėnis, 724 W. 35th St., Ciceroje - Edwardas Šulaitis, 1320 S. 48th Ct.

Lietuviais, ir lietuviybė Amerikoje išliks gyva.

O dabar kviečiu kavos ir prašau atsilankyti pas mus gegužės 26 d., kai Vytautui Sirvydui ir jo žmonai Vieniybės pastogėje įvyks priėmimas. Pamatysite Narkėliūnaitės filmą iš Lietuvos ir iš Juozo Ginkaus laidotuvių, - baigė pasikalbėjimą V. Tysliavienė.

Be to, galima kreiptis į komiteto lietuvių skyriaus pirm. Julij Jodelę, 3803 Evans St., Los Angeles 27, Cal.

E. Š.

"Tėvynės pašvaistė" baigiama spausdinti

Aukštesniosios Lietuvistikos Mokyklos mokinių metraštis "Tėvynės pašvaistė" jau baigiama spausdinti. Jo apimtis sieks apie 220 psl. Tokio stambaus metraščio išleidimas yra pasididžiavimas. Vieno egzemplioriaus kaina sieks virš 1,50 dol.

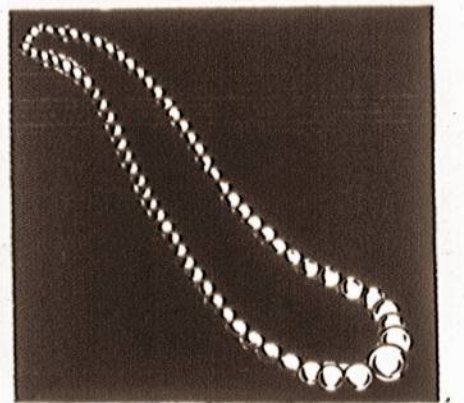
Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokiečiai)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarines dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Vienybė - pusmečiui praėjus...

Atkelta iš 4 psl.

organizavome suvažiavimus Washingtono, tada visi išsikome, ir bendromis jėgomis daug buvo padaryta. Ne Vienybė pradėjo tą nesantaiką, ne Vienybė ją tęsia. Jeigu jūs kalbate apie rašinius, pastaruoju metu tilpusius Dirvoje, tai, aš manau, jog tai daugiau keršto reikalas.

Raila, kuris atvyko į Ameriką mums vos vos priprašius J. Bačiūną pasirašyti afideivitus, tam tikrą laiką dirbo Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Bet, ten netekęs tarnybos ir tapęs bedarbiu, perėjo į Vienybę. Ir iš Vienybės reikėjo jį pašalinti, nes savo plunksną, iš pradžių subtiliai, bet su raiškos instancijomis, buvo nukreipęs prieš tokius veikėjus, kaip A. Oh ir kt.

Pastaruoju metu santykiai paaštrėjo, kai nei Railos, nei Žymanto nepakvietėm redaguoti Santarvės skyriaus, dėl kurio buvo sutarta su jos pirminku B. Bieliuku.

Bieliukas, prašydamas Santarvės skyriaus Vienybėje, mums siūlė pasirinkti vieną iš keturių redaktorių, būtent: B. Railą, S. Žymantą, K. Drungą ar H. Zemelį.

Įspėdami, kad neketiname steigti laikraščio laikraštyje, sutikome leisti kartą į mėnesį Santarvės puslapį, iš pasiūlytųjų redaktorių Raila buvo nepriimtinas, o S. Žymantą atmetėm, kaip načių kolaborantą. Pasirinkome H. Zemelį, nes jis mums buvo labiau pažįstamas už K. Drungą, bet ir su Zemeliu santy-

kiai nutrūko, kai jis mums pareiškė: "Aš būsiu laikraščio šeimėninkas..."

Vienybė dar nepriėjo, kad bendradarbis redaguotų laikraštį. Tam turime savo redaktorių, kurie nepritarė nei Santarvės skyriui, nei B. Keturakio apybraižoms iš Lietuvos gyvenimo.

Pats Keturakis slapyvardžiu įsibrovė į Vienybę su tuo skyriumi, tuo pačiu norėdamas pademonstruoti savo "poetinį" talentą, pasityčiodamas iš Lietuvoje likusių žmonių padėties. Anot Sirvydo, redaguoti žinias iš Lietuvos gyvenimo, tai "...ne Keturakiui, ar bet kuriam kitam dypkui... Toki skyrių vesti reikia labai šaltai galvojančio lietuvi..."

Kai dėl santykių su kitais laikraščiais, tai tokie šmeižtai, kokie mūsų spaudoje praktikuojami, jokiū būdu neleistini amerikiečių spaudoje. Pvz., už toki veiksmą, koki Raila Dirvoje išreiškė žodžiais, Amerikoje už tai vyrus areštuoja... Man rodos, kad geriausia patarimą mums suteikia Vienybės skaitytoja Genovaitė Karnauskas iš Chicago, kuri rašo, kad "į nepagrįstus šmeižtus... nereikėtų visai kreipti dėmesio..."

Kita išeitis, tai prieš tokius šmeižikus užvesti teismo bylą.

Kiek patyriau, tai Vienybė kiti laikraščiai daugiausia puola dėl Narkėliūnaitės įspūdžių ir jos filmo. Kaip Jums atrodo dėl santykių su Lietuva?

Man rodos, kad laikraščiai, kurie puola S. Narkėliūnaitę, jai pavydi. Šiuo metu ji vienintelė redaktorė, kuri yra buvusi Lietuvoje. Narkėliūnaitės vietoje ir aš panašiai būčiau pasielgusi, kad nepakenčiau sau, ten likusiems, ir pagaliau, neužkirsčiau kelio kitiems, kurie iš Amerikos norėtų aplankyti savo gimtąjį kraštą ir pamatyti artimuosius.

Dėl santykių su Lietuva, tai jei pavartytumėt Vienybės puslapius, pamatytumėt, kad Lietuva ir lietuviais Vienybė domisi daugiau kaip 76 metus. Nežiūrint okupacijos, pvz., tuojau po II Pas. karo per vieną kitatautį laikraštinišką išsigijome nuotraukų iš Lietuvos, jų tarpe buvo K. Petrausko, V. Dagelytės (iš operos "Gražinos" pastatymo), Švedo ansamblio, Venčlovos ir ktų, ir jas paskelbėme Vienybėje. 1952 m. organizuodama Pabaltijo simfoninį koncertą vėl per pažįstamus kitataučius užtikau Dvarionio, Vainiūno ir kt. Lietuvos kompozitorių kūrinių gaidų. Sekančiais metais mūsų geras bičiulis T. Katzas Dvariono smulko koncerto ištraukas grojo Vienybės metinėme koncerte ir šį veikalą jis su didžiausiu pasisekimu dažnai kartoją kitataučių rečitaliuose.

Lietuva ir lietuviais Vienybė domisi visą laiką. Ir Jūs čia nebūty, jeigu Lietuvos reikalai nebūty rūpėję. Kol amerikiečiai domėsis Lietuva ir

Atviras laiškas Jonui Bertasiui

Salomėja Narkeliūnaitė

Prieš man atvykstant į Chicago su filmu, kurio rodymas buvo numatytas 1961 m. spalio 29 d., Tamsta spalio 26 d. Naujienose parašė rašini, pavadintą "Užuojauta Sal. Narkeliūnaitė".

Tame rašinyje svarstydama įvairias prielaidas, kodėl aš, anot Tamstos, esanti "santūri", informacijoje apie gyvenimą Lietuvoje, Tamsta padarė išvadą, kad mane Laurynas Kapočius iš sovietų ambasados pamovė ant savo meškerės kabluko. O tam įrodyti Tamsta papasakojo net "atsitikimą", kuriuo norėjai sudaryti įspūdį, kad mano kelionės išlaidos buvusios tikrai jo apmokėtos.

Štai, kaip tas Tamstos pasakojimas Naujienose atrodė:

"Paskutinioji prielaida labiausiai persiėdė todėl, kad netaip seniai, vieną Čikagos uželgio, prie vieno iš mūsų stipresniųjų žurnalistų, prie baro prisėdo ne visai jam pažįstamas žmogus, spėjama dypukas, ir begirkščiojant skystimėlių užsimezgė tarp jų dviejų pasikalbėjimas. Juo toliau, juo kalbos darėsi gyvesnės ir nukrypo lietuviškomis temomis ir tremties aktualijomis.

Tiesa, Tamsta šitą atsitikimą pasakodamas ir pats abejoja, nes sako "jei tai tiesa", bet vistiek visa rašinio išvada ir pasilieka ta, kad Tamsta šitai atpasakojo tikrai savo prielaidoms padaryti, būtent, kad ta kelionė buvo apmokėta.

Aš manau, kad niekas kitas pasaulyje negali geriau už mane žinoti, kieno lėšomis aš vykau, ir todėl noriu Jums pareikšti, kad šitokia istorija man atrodo daugiau negu nerimta. Aš dabar tik galvoju, ar Tamsta ją patsai sugalvojo ir kodėl taip galėjai padaryti.

Kita mano prielaida yra, kad gal Tamsta ir teisingai ją aprašė, bet tada išeity, kad tasai "žinomas" žurnalistas Tamstai klaidingai ar tendencingai papasakojo arba net jeigu jisai būtų ir teisybę pasakojęs, tai kaip su tuo tipeliu, su kuriuo tasai žurnalistas gėręs ir bare ir savo namuose. Ar nebūtų galėjęs būti ir taip, kad tasai "žinomas" žurnalistas net nepažinojo, būtų galėjęs dalykus sugalvoti, turėdamas tikslą mane supurvinti.

Vienai ar kitaip, Tamsta nesitiki, kad iš tikrųjų taip buvę, vadinasi, kad kelionė man buvo apmokėta bolševikų. Taigi, man rodos, kad tokiu atveju Tamsta ir neturėjai teisės šios istorijos skelbti. Be to, man neaišku, kodėl gi viso to Tamsta nepaskelbė spaudoje tuojau pat, kai tik apie ją sužinojai. Juk čia, man rodos, labai įdomus dalykas ir svarbus mūsų žmonėms žinoti. Kodėl Tamsta laukė būtina, ligi mane pakvies atvykti Čikagon su filmu? Pagaliau, jei jau teisybės laikotės, tai kodėl Jūs, pats abejojamas dalyko teisingumu, minite mano pavardę, o nutilite pavardes kitų dviejų pagrindinių "veikėjų", kurie tarlamai yra mano pavardę minėję ir panašius dalykus kalbėję.

Gal Tamstai kils klausimas, kodėl dabar aš Jums rašau. Taigi, rašau Jums, manydama, kad jeigu Jūs iš tikrųjų turite sąžinę ir jaučiatės, kad Jūs teisingai pasielgėte, mane taip sunkiai apkaltindamas, tai Jūs eikite ir toliau tuo pačiu Jūsų teisybės keliu ir būtinai iškelkite alkštėn viską, ką Jūs konkrečiau apie tą "kelionės apmokėjimą" žinote ar galite patirti. Tačiau, jei Jūs manote, kad Jūs šį kaltinimą man metėte, neturėdamas pakankamai medžiagos, tik šitai sau, kad aš sustočiau rodyti filmą ir skaityti savo pranešimą, tai tos pačios teisybės vardu aš prašau Jus taip, kaip radote būdų mane apšmeižti, dabar surasti priemonės ir būdus bei turėti drąsos tiems patiems žmonėms pareikšti, kad tai, ką Jūs tarėte apie mane, buvo tik Jūsų manymas, paremtas pasakojimu, kurio tikrumas Jums nebuvo pakankamai aiškus ir ištirtas.

Pagaliau nepažįstamas pasiūlė uželti pas žurnalistą, butą ir užsimezgsi pasikalbėjimą tęsti toliau. Ilgai negaištant juodu taip ir atsidūrė viename bute. Čia, laike tolimesniųjų diskusijų, svečias pasiūlė žurnalistui vaziuoti Lietuvon. Sako: "...važiuosi, kur norėsi; pamatysi, ką norėsi, pabūsi kiek norėsi, ir toji kelionė tau nieko nekainuos, taip kaip nekainavo ir Salomėjai Narkeliūnaitė".

...Paskutinis sakiny apie S. Narkeliūnaitės kelionės išlaidų apmokėjimą, jeigu tai teisybė, kalba aiškiau apie tas priežastis, kurios verčia S.N. būti tokiai santūriai su savo reportažu. Tokios padėties akivaizdoje tenka tik jai pareikšti užuojautą, kad L. Kapočiu pasisekė vieną iš mūsų žurnalistų išjungti iš antisovietinės propagandos...

J. BERTASIUS

Aš buvau labai nustebinta šitokiu Tamstos kaltinimu, nes Tamstą esu pažinojusi kaip teisingą žmogų, todėl savo laiške Tamstai lapkričio 20 d. rašiau:

Tamsta, atsakydamas man lapkričio 28 d., po ilgesnės "paskaitos" apie patriotizmą, mano keliama: klausimu šitai rašė:

Pasakoymas nuotikio žurnalisto su agentu, Tamstos vadinamu tipeliu, buvo atpasakotas visai teisingai nes toks buvo ir šlandien mes jau žinome to tipelio ir pavardę ir gyvenamąją vietą. Patsai žurnalistas Tamstai yra gerai pažįstamas. Kuomet žurnalistas nustebęs kvietimu pasakė: "...tai nori kad man nuvykus Lietuvon mane tenai sušaudytų. Tipelis jam atsakė:.....bolševikai šaudė tik durnius, o gudrus žmones jiems patiems yra labai reikalingi. Kuomet buvo varomas laukan, tai jis laikė nusitvėręs ginklą.

Man aišku, kad Tamsta nori, kad aš spaudoj atitaisyčiau tą abejonę, kuri galėjo pas daugelį susidaryti. Tačiau Tamstos laiškas nesudaro įtikinančio pagrindo, kad išsklaidžius tuos debėsėlius, kurie renkasi ties tuo klausimu. Aš asmeniškai girdėjau, kaip Tamsta pasakė "ieškosianti satisfakcijos".

...Grįžus iš Lietuvos Tamstai reikėjo arba visai tylėti, arba, norint susigrąžinti nors dalį kelionei išleistų pinigų filmos demonstravimų, reikėjo iš anksto pagalvoti ką filmoti ir rodyti, bet nenueti Lauryno taktikos keliu, kad pirmoj eilėj reikia padaryti smagenų suminkštinimą kuris nuvestų į tolimesnius kultūrinio bendradarbiavimo šunkelius. (Kalba netaisyta)

Tad jeigu Tamsta jau taip tikrai žinojai apie "kelionės išlaidų apmokėjimą", tai kam dabar kalbi apie "susigrąžinimą" kelionei išleistų pinigų. Jeigu jau Laurynas, kaip sakai, apmokėjo, tai kam rūpintis "susigrąžinti", ko neišleidusi, Tamstos vienas teigimas netinka su kitu.

Dalykas, kuris man šiuo atveju rūpi yra tai, kad Tamsta sakai, jog yra žinomas tasai asmuo, kurį aš pavadinau "tipeliu" ir kad taipgi yra žinomas ir jo adresas. Jei taip, tai, man rodos, daugiau nieko ir nereikia; susitarkime dėl būdų, kaip galima tą asmenį paveikti, kad jisai pasakytų, iš kur jisai žino ir ką jisai žino apie tariamą mano kelionės apmokėjimą ir apie visus kitus dalykus, kuriuos Tamsta minėjai, spalio 26 d. Naujienose atpasakodamas to žurnalisto "vidurnakčio nutikimą" su tuo asmeniu. Man rodos, kad teisybės vardan Tamsta man čia turėtumėte padėti tą asmenį išaiškinti ir iš jo atitinkamus parodomus gauti, jei jisai, žinoma, neužsigins paskui, kad iš viso toks "pasimatymas" su Jūsų minimu žurnalistu kada nors yra buvęs.

Iš Tamstos nesulaukusi atsakymo per keturis mėnesius, 1962 m. balandžio 23 d. parašiau laišką, kuriame Tamstai priminiau, kad 1961 m. gruodžio 24 d. rašytame laiške prašiau pavardžių ir kad, ligi šiolei nesu sulaukusi atsakymo, dabar vėl tuo pačiu

VAIKŲ ŽURNALO TIRAŽAS 60,000

Genys, vaikams leidžiamas žurnalas, einas nuo 1954 m., gegužės mėn. išleido savo 100-ąjį numerį. Dabartinis žurnalo tiražas esąs 60 tūkst. egz. Žurnalo bendradarbių tarpe buvo ir neseniai miręs talentingas poetas Kostas Kubilinskas.

Žurnalą iliustratorių tarpe

yra įvairios kartos dailininkų, jų tarpe dar nepriklausomoje Lietuvoje pagarsėjęs dailininkas T. Kulakauskas. Iš naujųjų minimi B. Žilytė, A. Surgailienė, A. Steponavičius, B. Demkutė. Pats žurnalas už savo išvaizdą laimėjo antro laipsnio diplomą neseniai M askvoje vykusioje parodoje.

ti. Mat, čia yra ne koks manęs baudimo, bet Tamstos man metamų kaltinimų pagrindimo reikalo klausimas.

Tamsta, mesdamas man tuos kaltinimus ir juos palaikydamas, atrodo, mane norėjai įspėti ir paskui nubausti už tai, kad rodžiau filmą ir pasakojau apie gyvenimą Lietuvoje kitaip, nei Tamsta manė, kad būtų reikėję pasakoti, iš Tamstos laiškų atrodė, kad Tamsta būtimei manęs "pasigailėjęs" ir padėjęs man net išsispainioti iš tos painiavos, kurion mane Tamsta įmetė, jei tik aš būčiau nustojęsi filmą rodžius.

Bet aš neprašiau Tamstos "pasigailėjimo", ligi tasai mano "nusikaltimas" dar neįrodytas.

Tamsta savo rašinyje mini kažkokius nežinomuosius, esamus ar nesamus, kurie Tamstai esą žinomi ir pažįstami, ir pagal juos mane kaltinti, bet kas gi jie, kuriuos Tamsta slepi ir proteguoji, o mane jau nutelsi?

Iš kur ta teisė būti tokiu vienašališku teisėju? Jei Tamsta jau nori būti teisėju, tai pabūki — ir tada paskelbk tu Tamstos proteguojamų asmenų pavardes, jeigu jas iš tikrųjų žinai ir turi. Jeigu gi neturi tu pavardžių, tai tada ir turėk drąsos prisipažinti, kad visa tai, ką kalbi, Tamstos ar kieno kito sugalvota.

Todėl ateinančių dviejų savaitių laikotarpyje aš Tamstą kviečiu viešai paskelbti; arba pavardes tu asmenų arba prisipažinimą ir atsiprašymą, kad Tamsta mane apšmeižė. Jei Tamsta vieno ar kito nepadarysi, tada žinosiu, kad Tamsta šmeižikas.

ALTO STATUTAS
Atkelta iš 3 psl.

5. Skyriai padeda sukelti reikalingas sumas pinigų ALT įstaigoms išlaikyti, literatūrai leisti ir kitiems ALT darbams finansuoti. Surinktas aukas ir atskaitas skyriai siunčia ALT Vykdomajam Komitetui.

6. Skyriai laikosi ALT Statuto ir savo veikimą koordinuoja su ALT Centro nusistatymu, ALT suvažiavimų bei ALT šaukiamųjų konferencijų arba seimų nutarimais. Skyrius tvarkosi savo vidaus reikalavimus pagal savo taisykles.

7. Reikalui esant, ALT šaukia specialias skyrių atstovų konferencijas.

8. Skyriai gali duoti ALT Centru sumanymus klausimais, liečiančiais ALT veikimo tikslus ir būdus.

Tamstą tą savo laišką užbaigė žodžiais: "Būtu, žinoma, malonu, kad ties Jūsų pavarde besitelkią debesis išsisklaidytų".

Taigi, iš tikrųjų norėdama, kad tie "debesis išsisklaidytų", dabar ir rašau Tamstai šį viešą laišką.

Man atrodo, kad argumentais atsakais atskleisti ir taip saugoji man rūpimų asmenų pavardes, nėra pagrįs-

tu", dabar ir rašau Tamstai šį viešą laišką.

Man atrodo, kad argumentais atsakais atskleisti ir taip saugoji man rūpimų asmenų pavardes, nėra pagrįs-

LIETUVIŲ
DIENOS

VIENINTELIS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOMIS
ILIUSTRUOTAS LIETUVIŲ KULTŪROS IR
VISUOMENĖS GYVENIMO ŽURNALAS

4364 SUNSET BLVD., HOLLYWOOD 29, CAL.
Vyr. Red. B. Brazdžionis Leidėjas A. F. Skirius
Prenumera meta: 6 dol. Naujai užsisakantiems 5 dol.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntinams į Lietuvą ir kt kraštus.

Užuojautos Juozo — Ginkaus šeimai —

Sakotos ir ilgametės veiklos darbuotojai Juozui Ginkui Brooklyne gegužės 1 d. mirus, likusiai šeimai gedėti padėjo ne tik šermentyse dalyvauti galėję brooklyniečiai ir newyorkiečiai, bet ir daugybė lietuvių iš visos Amerikos.

Iš gautų užuojautos laišku ir telegramų parinkome po kelias mintis:

Juozas Kajeckas, Lietuvos Atstovas Washingtone, savo laiške Onai Ginkuvienei rašo:

— Gera! Žinau veikiančią visokeriopą veiklą lietuvių gyvenime įvairiose srityse.... J. Ginkus pasižymėjo giliu lietuvišku pareiškimu ir atsidavimu lietuvių tautos reikalams. JAV lietuvių istorijoje jis nusipelnė žymią vietą ir tauraus lietuvių vardą.

Lietuvos Gen. Konsulas New Yorke Jonas Budrys rašo:

— Jis buvo ir Amerikos patriotas, tuo įrodydamas, jog geras ir ištikimas savo senos tėvynės sūnus, taip pat gali būti geras pilietis ir naujoje tėvynėje.... Jo gyvenimo pavyzdys bus švyturiu — rodyti kelią ir skatinti naująją kartą.

Lietuvos Gen. Konsulas Chicagoje P. Daužvardis: — Jūsų mylimam vyrui, veikliam ir nuoširdžiam lietuvių visuomenės veikėjui, didellam Lietuvos patriotui mirus, reiškiamame Jums ir Jūsų sūnui gilią ir nuoširdžią užuojautą.

Lietuvos atstovas Pavergtosiose Europos Tautose ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas rašo:

— Jūsų mylimam vyrui, tauriam lietuviui ir didžiam visuomenininkui Juozui Ginkui mirus, reiškiamame Jums ir Jūsų sūnui gilią užuojautą ir, pats neseniai tokį pat smūgį išgyvenęs, tarliu paguodos žodį.

Dr. Henrikas Lukaševičius, reikšdamas savo vardu užuojautą, laiške p. Ginkuvienei dar praneša:

— Mačiau Woodhavene pas lietuvius, kilusius iš Joniškių, tik vakar gautą laišką, kuriame šitaip pažodžiui rašoma apie a. a. J. Ginkų: "Šiandien labai verkė Ginkų šeima. Cavo telegramą, kad mirė brolis, kuris jiems buvo tartum tėvas. Labai verkė balsu. Sako, mirė mūsų duona."

Prof. Juozas Žilevičius iš Wayne, N. J., savo laiške rašo:

— Tai buvo retas žmogus, kurio nuopelnai mūsų tautai sunkiai įvertinami.

Prof. K. V. Banaitis rašo:

— Aš visad jį prisiminiau kaip labai draugišką ir nuoširdų lietuvi. Jis vienas pirmųjų prisidėjo prie rėmėjų būrelto, kurį organizavo Ks. Strumskis man rašant operą "Jūratė ir Kastytis".

Vienybės redaktorius Vytautas ir Ona Širvydai telegramoje:

— Su Juozo mirtimi mes netekome šeno brangaus draugo. Mūsų širdys kupinos užuojautos Jums ir šeimai.

Lillian Vanagaitienė, Margučio leidėja, savo telegramoje sako:

— Giliausia Margučio užuojautą, netekus Jums brangaus vyro ir kilnaus lietuvi.

Chicagos veikėjai Marija ir Antanas Rudžiai rašo:

— Visiems nepaprastai gaila to, kuris per visą savo gyvenimą dirbo, kad lietuvių būtų gyva mūsų širdyse.

Juozas ir ponė Bačiūnai, negalėdami asmeniškai dalyvauti J. Ginkaus laidotuviuose, Onai Ginkuvienei prisijungė laiške rašo:

— Priimkite mūsų širdingiausią užuojautą.

Albinas ir Ieva Trečiokai iš Newarko:

— Jūsų skaudžioje valandoje siunčiame Jums giliausią užuojautą.

Visuomenės veikėjas Vincas Alksninis iš Connecticut valstybės:

— Kiekviena Lietuvos nelaimė buvo gilus Juozo Ginkaus sielvartas. Kas Juozą pažinojo ir matė jį dirbant lietuvišką darbą, tas neužmirš jo.

Juzė Augaitytė, Lietuvos operos solistė, iš Philadelphia:

— Širdingą užuojautą reiškiau, netekus tauraus lietuvi ir Jūsų gyvenimo draugo.

Tėvas dr. Tomas Žiūraitis, OP, rašo:

— Reiškiau Jums gilią užuojautą, Jūsų ir mūsų visų brangų Juozą amžinybėn išlydėjęs.

Kazys Kriaučiūnas iš New Yorko:

— Užgesus mūsų tautos didžiam vyrui, giliai atjaučiu Jūsų skausmą.

Ona Račkus iš Los Angeles, California:

— Skaudu netekti tokio lietuvi kaip Juozas Ginkus.

Visuomenės veikėja ir laikraštinkė Pranė Lapienė ir jos vyras Andrius Lapė rašo:

— Priimkite mūsų giliausią užuojautą Jūsų skaudžią valandą.

Kun. L. Jankus, BALFo vardu:

— Priimkite nuoširdžią užuojautą.

Juozo Ginkaus seserys Jadvyga, Julija, Monika, brolis Jonas (Lietuvoje) Ginkuvienei atsluntė tokią telegramą:

— Siunčiame Jums visiems gilią užuojautą liūdesio valandoje. Giminės.

Žmogus, kaip upė teka...

A. A. JUOZUI GINKUI

Už pirmą nuodėmę Dangus
Paskyrė sunkią dalią,
Kad žemėj vargdamas žmogus
Dievop vėl rastų kelią.

Išvedę porą angelai
Ją žemėje paliko — —
Margi sutiko sakalai
Ir mažas vargo sliekas.

O girių žvėrys su džiaugsmu
Svečiams namus surado — —
Ola apsaugos nuo griausmų,
O miškas gi — nuo bado.

Tremtiniai pavyzdžiu kitų
Ramiai sau kuria šeimą:
Ir taip po dangišku skliautu
Žmonių naujų ateina.

Tuoj naujos kartos išdidžiai
Išėina jau iš krūmų — —
Nauji pasklinda žemvaldžiai,
Pristato aukso rūmų,

Pasklinda žydinčiom tautom,
O visą žemės ratą
Aplėbė rankomis kietom,
Pasaulį sau pastato.

Bet šiam pasauly, kaip vanduo,
Žmogus, kaip upė, teka...
Mirtis, kaip vasarą ruduo,
Ant dalgio verčia tako,

Kitus atverdama vartus,
Kur niekas jau nemiršta,
Ką meilė žemėje karšta
Lydėjo ligi karsto..

62. V. 4

STASYS JAKŠTAS

Lietuviškojo jaunimo stovykla Šveicarijoje

Šiais metais, nuo liepos mėn. 16 d. iki rugpjūčio mėn. 6 d. Šveicarijoje, Aroza vietovėje yra rengiama lietuviškojo jaunimo nuo 12 iki 16 m. amžiaus berniukams ir mergaitėms stovykla. Rengėja yra A. Boehm-Krutulytė, Nordrhein-Westfalijos Kraštui PLB Vokietijos Krašto Valdybos atstovė.

JAV pedagogė Vilniuje

(E) Vilniuje viešėjo iš New Yorko atvykusi pedagogė Elizabeth Muss, kuri, Vilniaus radijo teigimu, nenustatant kovojanči už taiką... Ji buvo vedžiujama po Vilnių, jai parodyti vaikų namai, darželiai. Tai jau trečias amerikietės vizitas Sovietijoje. Ji jau parašiusi dvi knygas apie sovietų jaunimą, be to, po JAV važinėjanti su paskaitomis.

Kaip iš Lietuvos pranešama, Leningrado archyvuose surasta naujos, ligi šiol nežinotos medžiagos apie poetą Praną Vaičaitį. Ten daugiausia žinių apie poeto gyvenimo laikotarpį studijų Peterburgo universitete.

LIETUVIAI FESTIVALyje

Vengrų tautinių šokių ansamblio šiu metų gegužės 5 d. surengtame Tarptautiniame tautinių šokių pavasariname festivalyje gražiai pasirodė mūsų J. Matulaitienės jaun. šokėjų grupė, pašokusi žiogečius, sukčių, mikutę ir malūną.

Ji viešą tarpt. areną lietuvių vardu išėjo jau antroji — mūsų jaunių šokėjų karta. Tarp kitų 7 panašių šokėjų grupių lietuvių — mergaitės ir berniukai — įrodė, kad jų gretos kietos, kaip plienas, greitos, kaip kregždės, ir lengvos, kaip plauštas. Šokiams grojo Rimas Budraitis. Festivalis įvyko Lillie Devereaux Blake School, 45 E. 81st St., New York.

Ignas Sakalas, buv. draugo redaktorius ir ilgametis Vyčių darbuotojas, parašė Lietuvos Vyčių veiklos istoriją.

Vytis, Amerikos lietuvių jaunimo žurnalas, lietuvių. Kiek pirmiau visas jo tekstas buvo vien anglų kalba, bet dabar kai kuriuose jo numeruose trečdalis straipsnių lietuviškai parašyti. Tai red. Loretos Kaselietės nuopelnas.

Moterų Vienybės PAVASARIO ŠOKIAI

ŠEŠTADIENI

birželio 9 d.

MASPETH PILIEČIŲ KLUBO SALĖJE
69-63 GRAND AVE. MASPETH, N. Y.

PRADŽIA 8 VAL. VAKARE

Programą atliks Leonas Karmazinas ir Edvardas Liogys
ŠOKIAM GROS ALGIO ŠTAROLIO ORKESTRAS
(žanga . \$3.50 asmeniui, įskaitant užkandžius
Stalus galima užsisakyti pas Elena Andriūšienę,
tel. VI 7-4477, Helen Venis, tel. VI 6-8928 ir visas
MOTERŲ VIENYBĖS NARĖS

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai
vedybiniams ir kitokiems pokyliams

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Boleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Skaitytojams, be abejo, yra įdomu žinoti, kaip sekasi Chicago Lietuvos futbolininkams, kurie yra vieninteliai lietuviai, Š. Amerikoje žaidžiant aukštojoje futbolo lygoje.

Pavasario sezono Lituanica jau yra sužaidusi 5 rungtynes, iš kurių 2 pralaimėjo, 1 laimėjo ir 2 sukojo lygiomis. Taigi, pasėkmės nėra jau tokios blogos, žinant, kad čia komanda pajėgumas yra aukštas. Viso aukštojoje lygoje žaidžia 8 komandos, tad šį ratą dar teks turėti 2 susitikimus, o po vasaros pertraukos — dar 7.

Šiomis dienomis daugumas senųjų sporto mėgėjų nusikelia į 1937 metus, kada Lietuva tapo Europos krepšinio čempionu. Tai buvo gegužės 7 d. Rygoje po paskutinių rungtynių prieš Italiją, kada lietuviai išplėšė vieno taško — 24:23 pergale.

Iki to laiko mažai svetur težinoma Lietuvos komanda sportiniame pasaulyje parodė stebuklą, o lietuviams atnešė garbę. Daugelis lietuvių dar atsimena 1937 m. gegužės 9 d., kada krepšinio čempionai su dideliu entuziazmu buvo pasitiktai Lietuvoje, kaip savojo krašto herojai. Pavardės jų: Kriaučiūnas, Talzūnas, Baltūnas, Žukas, Andriulis, Puzinauskas ėjo iš lūpų į lūpas.

Šios pavardės gyvos išliko ir iki šių dienų, mums atsikėlus į tą kraštą, iš kurio dalis tų vyrų į Lietuvą buvo atkeliavę.

Jau praėjo 25 metai nuo anų džiaugsmingų dienų. Tačiau metal neištrina prisiminimų, nors jie tolika nuo mūsų tą džiaugsmą, ypatingai, kada dabar panašių laimėjimų Lietuvos vardu mūsų sportininkai tarpvalstybinėse rungtynėse negali pakartoti. Mums Lietuva buvo ir liks nenugalėtu Europos krepšinio meistrui, iki ji galės ginti savo spalvas tarptautinėje arenoje. Manymime, kad ta diena ateis...

Mūsų jaunimas nedaug žino apie Lietuvos sportinius laimėjimus ar lietuvių sportininkų pasiekimus. Todėl sveikintini tie, kurie prisideda prie jaunimo supažindinimo su mūsų sportu.

Buvo malonu gauti pakvietimą parašyti 2 straipsnius apie sportą lituanistinių mokyklų VIII-iam skyriui skirtam vadovėliui. Dabar jau tie straipsniai — "Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje" ir "Žymieji mūsų sportiniai laimėjimai" jau yra pasirodę "Gintaro" vardu pavadintame vadovėlyje. Sešiuose puslapiuose sunku yra duoti daug medžiagos apie mūsų sportinę veiklą, bet gera, kad mokslo programos sudaryto-

Gyvenimas gamtoje

PASAULYJE PLAČIAUSIAI ŽINOMA ŽUVIS SILKĖ

Silkė — plačiai žmonėms žinoma ir sūdyta plačiai vartojama žuvis. Ją daugiausiai gyvena Šiaurės jūroje, jos plaukija negiliai, viršutiniame vandens sluoksnyje. Silkų spalva melsvai žalia, panaši į jūros vandenį. Jos minti smulkiais vėžliais, kuriuos gauda žiaunomis kartu su van-

deniu. Vandenį jos žiaunomis iškošia, o gyvūnėlius sulaiko.

Silkė turi siaurą, labai lankstų kūną, kuris aprūpinas dideliu uodegos pelėku, todėl ji laikoma labai gera plaukike. Silkės gyvena didelėmis bendruomenėmis ir plaukioja būriais, stiekiančiais net kelis milijonus. Neršto metu jos dideliais būriais plaukia į jūrų pakraščius.

Silkės turi mėgiamų vietų neršti. Bet jos daugiausiai suplaukia prie jūrų pakraščių. Čia jos deda kiaušinėlius — ikrus. Mat, silkų kiaušinėliai sunkešni už vandenį, dėlto jos negali neršti ten, kur gilus, nes kiaušinėliai, nugrimzdę į dumblą, kur maža oro ir šalta, žūsta.

Neršiančių silkų būriai kai kada būna net keleto arba net kelių dešimčių mylių ilgio ir pločio. Jie būna toki tiršti, kad jeigu į tokį būrį įsmektum lazda, tai, pasak žvejų, lazda taip ir stovėtų.

Kai silkų didžiuliai būriai pasirodo jūrose, tai daugumas jūrų gyvulių tik džiaugiasi. Paukščiai, sulėkę iš įvairių kraštų, neria į vandenį, gaudo ir jas ryja. Silkes apipuoia ir didžiuliai rykliai, kurie taip pat nemažai jų surija. Bet visų baisiausias silkėms yra žmogus. Žmonės, pajutę silkes atplaukiant, ima taisyti laivelius, tinklus, dirbdintis geras ažuolines statines ir pirktis druskos. Silkėms pasirodžius, kas tik gyvas, dideli ir maži, moterys

ir vyrai bėga į jūrą. Kiekviena valkstė ištraukia tūkstančius silkų. Todėl silkes gaudyti labai pelningas darbas. Anglai kasmet silkų sugauna apie 900 milijonų, prancūzai 490 milijonų, amerikiečiai per 510 milijonų, vokiečiai ir švedai daugiau kaip pusantro tūkstančio milijonų. Vieno švedų miestelio Garmefesto gyventojai sugauna kasmet apie aštuonis milijonus silkų. Sovietų S-Je, Kaspijos jūroje, taip pat yra daug silkų, kurių nemažai kasmet pagauna.

Žodžiu, kasmet silkų žmonės suvalgo tūkstančius milijonų. Be to, daug silkų nekais nueina, nes nevisada suspėja jas gerai susūdyti, jos genda, puva ir paskui jomis tik laukus tręšia.

JONAS MIŠKINIS

Pažinkime meškeriojamas žuvis

Upėtaktis — (Brown Trout) 8 apsluvos namelių-Caddis houses 2 sparnuotas skruzdės-Flying ants, 12 vienadienių, 5 mažus, plonus, apvalius apsluvos namelius, 10 uodų, 5 vienadienės vikšrus, 1 didelį ankstyvės vikšrą ir 5 uodų vikšrus.

Vaivorykštinio upėtaktio (Rainbow Trout) 62 juodus uodus-Black Gnats, 5 vienadienės vikšrus, 5 vienadienes, 3 mažus kiautukus-Snails, 5 apsluvos vikšrus ir 4 apsluvos namelius.

A. G.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ
Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą
Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.
Telephone: TWining 4-8087

Vienos iš neįspūdingiausių tinklinio varžybų buvo XII-ųjų Š. Amerikos liet. sporto žaidynių tinklinio pirmenybės Clevelande gegužės 5-6 d.d. Nors rengėjai skelbė, kad pirmenybėse gali dalyvauti visi (ne tik kvalifikavusios komandos iš apygardų), tačiau susirinko tik kelios komandos: moterų klasėje — 4 (dvi iš Clevelando), mergaičių — 3 (viena iš Clevelando), vyrų — 2 (abi iš Clevelando).
Visose trijose klasėse I-sias vietas užėmė Clevelando Žaibas (pas vyrus, žinoma, kitaip ir negalėjo būti). Beje, žaidynėse nesimatė visų trijų klasių Vid. Vakarų apyg. meistrė — Chicago Neries, kurios dalyvavimas čia būtų viską iš pagrindų apvertę. Taip pat nieko nebuvo ir Toronto ir, žinoma, kaip paprastai, ir iš New Yorko.
Kartu su tinkliniu turėjo būti pravesotos ir Š. Amerikos liet. komandinės stalo teniso pirmenybės. Tačiau čia išėjo kiek prasčiau negu tinklinyje, nes nepasirodė nė viena "svetima" komanda. O Clevelando Žaibas čia kažkodėl nesiryžo sudaryti dvi savo komandas ir "atlaikyti" pirmenybes.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

BANGA TELEVISION
VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349
PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografi, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA
231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 22, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
MATTHEW MAZEIKA
Savininkas
80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK
Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE
26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783
DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

M. P. BALLAS FUNERAL HOME
ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

L. Valiūnienė praeitą savaitę turėjo nelaimę, kai jodinėdama New Rochelle apylinkėse griuvo jos arklys. Valiūnienėi lūžo kairioji ranka.

E. Mikužiūtė, SLA išdo globėja, kuri vienoje Chicagos įstaigoje eina atsakingas pareigas, tarnybos reikalais kuriam laikui atvyko į New Yorką. Mikužiūtė apsigyveno Dover viešbutyje, New Yorke.

LDD 7 kuopos metinė vakarienė ir margučių balius balandžio 28 d. Liet. Piliečių klube buvo labai sėkminga.

Helen Kulber su motina E. Vyzienė vietoje gėlių ant Juozo Ginkaus kapo, paaukojo 10 dol. BALFui.

Muz. Herkulis Strolia grįžo iš Vokietijos, atlikęs savo karinę prievolę. Jis anksčiau gyveno Bostone, o dabar apsigyveno pas savo brolių Vytautą Brooklyne.

Tomas Kezys Brooklyno šeštadienės mokyklos Motinos Dienos minėjime gegužės 12 d. pasakė tai dienai pritaiktą kalbą.

J. ir Antoinette Buivydai iš Amalgamated Clothing Workers Unijos konvencijos Atlantic City siunčia sveikinius Vienybei ir jos skaitytojams. Iš lietuvių 54 kraucių lokalo į Atlantic City yra nuvykę Vytautas Ubarevičius, Pranas Kalasevičius ir Kazys Tamas.

Operetės choras, kuris pereiną šeštadienį pastatė G. Veličkos nuotaikingą muzikinę komediją "Žydintis laukų vėjas". Ši šeštadienį Brooklyno vaidintojai, choras ir tautinių šokių grupė vyks į Elizabeth, N. J., kur Liberty salėje pakartos veikalą. Pradžią 6:30 val. Nuotraukoje, kuri buvo daryta Moterų Tarptautinėje parodoje New Yorke, matomi Operetės choro nariai su vadovu M. Cibu (viduryje) ir Pab. Mot. Atstovybės klubo valdybos narėmis V. Leskaitiene, L. Bie-liukiene ir kt.

B. J. Schegaus-Ščegauskas, buvęs Vienybės bendrovės prezidentas, vienas žymiausių New Yorko lietuvių veikėjų praeityje, mirė gegužės 15 d. Palaidotas ketvirtadienį, gegužės 17 d. Cypress Hills kapinėse. Vėlonis buvo 83 metų amžiaus. Nu-ludime liko žmona Ieva (buv. rašytojo P. Bajoro našlė). Laitu-vėmis rūpinosi J. Garšva. Nuotraukoje vėlonis matomas Vienybės namuose Juozui Tysliavai mirus. (Plačiau apie vel. B. J. Schegaus - kitame numeryje.) J. N. Tysliavos nuotrauka

Žydintis laukų vėjas

J. PAROJUS

Mačiau daug lietuviškų parengimų, žavėjauis jais, nes lietuviški, kai nėra Lietuvos...

Tačiau šis gegužės 12 d. Operetės choro parengimas man nunešė visus ir visur matytus — šiandien, kaip užburtas ratas, mane svaigina...

Tik tokie parengimai su tokiais pastatymais nuneš mus mintimis į Lietuvą, atgalvins jausmus, žadins lietuviybę. Kai per 200 žiūrovų Apreiš-kimo par. salėje plojo menininkams, mačiau kaip šluoš-tėsi ašaras žiūrovi, nes jų širdi pajudino ir priminė Lietuvą...

Žydintis laukų vėjas mus malšo su gegužio žaluma, žiedais.

Idealistai visi Operetės choro dalyviai, jiems didelė pagarba. Taip pat ir Matulaitienės tautinių šokių grupė. Jie atsižada gražių vakarų, savo laiko, kuris taip brangus šioj šaly. Jie atiduoda visa ka turi lietuviybę.

Mūsų plojimų jiems permažai, jie nori, kad ir mes atiduotumėm, kaip tas loty-

dincio laukų vėjo vieną kartą maža, jį dar lauktumėm pakartojant apie rudenį...

Kai stovim ant pavasario kranto ir jaučia, kad ateina vasaros malonumai, man vis girdisi dainos iš žydinčio laukų vėjo ir akyse paraduoja Operetės choro dalyvių ir šokėjų žvilga, taip gražūs tautiniai drabužiai.

Daugiau rokių pastatymų, daugiau tokių parengimų...

Dail. K. Zoromskas savo studijoje su svečiais, kur šiuo metu vyksta jo darbų paroda. Paroda uždaroma ši sekmadienį. Dailininkas patenkintas, kad lietuviai New Yorke taip gausiai parodą lankė. Vyt. Maželio nuotrauka

Kazio Bacansko gimtadienis su bičiuliais: (iš k. į d.): K. Bčanskas, M. Šaulienė, V. Dovydaitis, antroje eilėje - kun. V. Demikis, M. Narvydienė, P. Pusnikas, O. Dovydaitienė, O. Bačanskienė, trečioje eilėje - J. Janušonis, L. Rinken, V. Rinken, P. Narvydas, T. Pusnikienė, J. Valakas.

J. Narvydo nuotrauka

TAUTOS FONDAS KREIPIASI:

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties — Vasario 16 minėjimas praėjo. Minėdami šią didžiąją savo tautos ir valstybės šventę, daug pasižadėjimų davėme visomis išgalėmis kovoti, iki Lietuva bus išlaisvinta iš kruvinos sovietinės okupacijos. Ta pačia proga daug ir aukų sudėjome Lietuvos laisvinimo reikalams.

Šių metų balandžio 28 d. įvykusoje VLIKO, ALTO ir Tautos Fondo konferencijoje New Yorke paaiškėjo, jog esame lietuvių kolonijų, kurios Lietuvos laisvinimo reikalams surinktųjų lėšų ligi šiolei neperdavė kam tos lėšos buvo skirtos ir kam jos priklauso.

Tautos Fondo valdybos vardu, prašau visas organizacijas ir asmenis, kurie surinktųjų aukų dar neišsiuntė, kaip galima greičiau paskubėti perduoti: Amerikoje — ALTO, o visų kitų — Tautos Fondui. Tada prašau padaryti, kad VLIKUI netektų sustoti kalbėjus į pavergtąją Lietuvą per Madrido, Romos ir Vatikano radijo stotis. Reikia skubiai reaguoti į pakartotinus tautos ir bažnyčios persekiojimus. Mus pastėkė žinios, kad Kaune uždaryta įgulos Bažnyčia ir paversta muziejumi, o Klaipėdos naujoji bažnyčia paversta sandėliu.

PREL. JONAS BALKŪNAS, Tautos Fondo pirmininkas New York, 1962 geg. 9 d.